

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง
กิ่งอำเภอรังจันทร จังหวัดระยอง

Analysis of cooperative activities of Chave Settlement

Cooperative Amphur Vangchan Rayong.

T097429

โดย

นางสาว เพ็ชรา รอกศิริ

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

ป.ศ.

พ.ศ. 2531

พ ๘๕๙๓

๒๕๓๑

ป.พ.

พ ๘๗๘๓

๒๕๓๑

เลขหมู่..... ๖๖๔๒๑

เลขทะเบียน.....

วันเดือนปี..... ๖ ๖ ๒๕๓๑

ไม่สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง
กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

ของ
นางสาว เพ็ชราร รอคศิริ

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ มีนาคม พ.ศ. 2531

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลือคกาญจนะ)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์บรรเลง ศรีพิชโนทัย)

หัวหน้าภาค

(อาจารย์ยอมนร ศรีพิชโนทัย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเฉพาะกรณีเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงรักษาการแทนตำแหน่งหัวหน้าภาค กรณีที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์
นิคมชะแวง กิ่งอ.วังจันทร์ จ.ระยอง
โดย : นางสาวเพ็ชรา รอดศิริ
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)
สาขาวิชาเอก : บริหารธุรกิจเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ :

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลือดกาญจนะ)

สหกรณ์นิคมนับว่าเป็นสถาบันทางการ เกษตรในชนบทที่มีบทบาทสำคัญ
มากสถานหนึ่ง โดยหลักการของสหกรณ์นิคมต้องการส่งเสริมให้สมาชิกมีความเป็น
อยู่ที่ดีขึ้น มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และเมื่อสหกรณ์นิคมได้เข้าร่วมโครงการ
เร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังแล้วสหกรณ์นิคมจึงน่าจะมีผลการ
ดำเนินงานที่ดีขึ้น เพราะว่าโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง
เป็นโครงการที่ค้ำขึ้นมาเพื่อช่วยแก้ปัญหาสถานการณ์ตลาด และราคาของมันสำปะหลัง
ดังนั้นการศึกษาถึงผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง เมื่อก่อนเข้าร่วม
โครงการและหลัง เข้าร่วมโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง
จึงเป็นเรื่องที่ควรค่าแก่การสนใจเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะเป็นข้อชี้ให้เราทราบ
ว่าทิศทางผลการดำเนินงานของโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง
ตลอดจนการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวงว่ามีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิ
ผลและมีความคล่องตัวในการบริหารงานมากน้อยเพียงไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อศึกษาถึงผลการดำเนินงานของหน่วย
สหกรณ์นิคมชะแวง โดยการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคม
ชะแวงก่อนเข้าร่วมโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังกับหลัง
เข้าร่วมโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง ตลอดจนศึกษา
ถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ในโครงการ
เร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากราย
งานกิจการประจำปีของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ปี พ.ศ. 2523-2529 ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับการศึกษาดูการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง เมื่อก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังเข้าร่วมโครงการ เปรียบเทียบการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังนั้น แสดงให้เห็นว่าหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวงสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล จะเห็นได้จากในช่วงก่อนเข้าร่วมโครงการ (ปี 2523-2526) อัตรารักษาผลผลิตสองหรืออัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นนั้น ประสิทธิภาพไม่คืบคั้น แต่เมื่อหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้ว อัตรารักษาผลผลิตสองของหน่วยสหกรณ์นิคมนั้นมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลดีขึ้น ถือว่าหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวงมีสภาพคล่องสูง การวัดอัตราส่วนทางการเงินเป็นหนี้โดยวัดจากอัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อทุนของหน่วยสหกรณ์นิคม ปรากฏว่า ผลไม่เป็นที่น่าพอใจทั้งก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังเข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม แต่หลังเข้าร่วมโครงการก็ดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการการวิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ โดยวัดจากอัตรากำไรสุทธิของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ผลปรากฏว่าทั้งก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังเข้าร่วมโครงการ ผลเป็นที่น่าสนใจ ถือว่าหน่วยสหกรณ์นิคมดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อัตราส่วนที่ใช้วัดสมรรถภาพในการผลตอบแทนหรือกำไรโดยวัดจากอัตรากำไรสุทธิ ทั้งก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังเข้าร่วมโครงการ ผลเป็นที่น่าสนใจ โดยเฉพาะหลังเข้าร่วมโครงการ อัตราผลกำไรเพิ่มมากขึ้นในอัตราที่เพิ่มมากขึ้น สำหรับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน เมื่อหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วอัตราส่วนต่ำกว่าเดิม เนื่องจากสมาชิกบางส่วนต้องเลิกเนื้อที่ปลูกมันสำปะหลังไปปลูกยางพารา ซึ่งขณะนี้ยังไม่ได้รับผลผลิต แต่ผลก็ยังเป็นที่น่าสนใจ ซึ่งสรุปได้ว่า หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวงนี้มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ทำให้หน่วยสหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้า

จากการศึกษาพบว่าหน่วยสหกรณ์นั้นมีปัญหาและอุปสรรค คือ ทางด้านธุรกิจการซื้อ หน่วยสหกรณ์นิคมมีสินค้าจำหน่ายให้แก่สมาชิกเพียงไม่กี่ชนิด ทางด้านการจัดการและการวางแผนเพียงระยะสั้นไม่ต่อเนื่อง การให้สมาชิกเข้าร่วมโครงการมุ่งเน้นโครงการหลักเพียงโครงการเดียวไม่คำนึงถึงโครงการรอง ๆ และขาดการแนะนำในการใช้เงินกู้แก่สมาชิก พบว่าสมาชิกกู้เงินนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น จากการศึกษาเรื่องนี้จึงมีข้อเสนอแนะ เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์คัมชะแอะ ภายใต้โครงการนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการจัดหาวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพมาจำหน่ายเพิ่มเติมมากขึ้น และควรมีการวางแผนงานในระยะยาว เพื่อการดำเนินงานเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง และควรให้สมาชิกมีอาชีพเสริมในช่วงที่ยังไม่ได้รับผลตอบแทนจากยางพารา ควรชี้แจงและแนะนำให้สมาชิกใช้เงินกู้ได้ถูกต้องตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ในการศึกษาปัญหาพิเศษเรื่อง "การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง" ผู้จัดทำได้รับความอนุเคราะห์จากคุณพ่อคุณแม่ และพี่ ๆ ที่ช่วยสนับสนุนด้านกำลังใจและให้กำลังใจเสมอมา

นอกจากนี้ผู้จัดทำปัญหาพิเศษยังได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง สหกรณ์นิคมวังไทร จำกัด สหกรณ์นิคมป่ายูบใน จำกัด สหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด ในเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ผู้จัดทำได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์เสาวคนธ์ เคื้อดกาจวนะ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ท่านอาจารย์บรรลพ ศรีพิชโนทัย และอาจารย์วิเชษฐ์ นนริศน์ ซึ่งเป็นกรรมการปัญหาพิเศษที่ท่านได้อำนวยแนะนำในเรื่องการศึกษารวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของปัญหาพิเศษฉบับนี้จนสำเร็จจลุล่วงไปด้วย นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากคุณจักรกฤษณ์ ทองทัมและคุณสุโชค พุ่มแก้ว ในการทำปัญหาพิเศษนี้จนสำเร็จจลุล่วงไปด้วยนี้ ผู้จัดทำปัญหาพิเศษจึงขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านไว้ ณ ที่นี้

นางสาวเพ็ชรา รอดศิริ

มีนาคม 2531

สารบัญ

	หน้า	
สารบัญตาราง	(1)	
สารบัญภาพ	(5)	
บทที่ 1	บทนำ	
	ความสำคัญของการศึกษา	1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	4
	ขอบเขตของการศึกษา	4
	นิยามศัพท์	5
บทที่ 2	โครงสร้างทฤษฎี	
	การตรวจเอกสาร	6
	แนวคิดทางทฤษฎี	9
	วิธีการศึกษา	12
บทที่ 3	สภาพทั่วไปของนายสหกรณ์คนชะแวง	
	ตั้ง	15
	สภาพภูมิประเทศ	15
	สภาพภูมิอากาศ	15
	การประกอบอาชีพ	15
	การตลาด	16
	สภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ	16
	การดำเนินงานของนายสหกรณ์คนในปีการเงิน 2529	17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4	ผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคมชะวาระของ ระหว่างปี 2523-2529	24
	ผลการดำเนินงานในรอบ 7 ปี	
	อัตราส่วนทางการเงิน	43
บทที่ 5	สรุปและข้อเสนอแนะ	68
	สรุป	70
	ข้อเสนอแนะ	71
เอกสารอ้างอิง		71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางแสดงเปรียบเทียบความก้าวหน้าของหน่วยสหกรณ์ นิคม ปี 2523-2529	24
2	ตารางแสดงธุรกิจเศรษฐกิจก่อนเข้าโครงการของหน่วย สหกรณ์นิคม ปี 2523-2526	24
3	ตารางแสดงธุรกิจเศรษฐกิจหลังเข้าโครงการของหน่วย สหกรณ์นิคม ปี 2527-2529	24
4	ตารางแสดงทุนดำเนินงานก่อนเข้าโครงการของหน่วย สหกรณ์นิคม ปี 2523-2526	27
5	ตารางแสดงทุนดำเนินงานหลังเข้าโครงการของหน่วย สหกรณ์นิคม ปี 2527-2529	28
6	ตารางแสดงแหล่งเงินกู้ก่อนเข้าโครงการของหน่วย สหกรณ์นิคม ปี 2523-2526	29
7	ตารางแสดงแหล่งเงินกู้หลังเข้าโครงการของหน่วย สหกรณ์นิคม ปี 2527-2529	29
8	ตารางแสดงปริมาณเงินให้สมาชิกกู้แยกตามประเภทก่อนเข้า โครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2529	31
9	ตารางแสดงปริมาณเงินให้สมาชิกกู้แยกตามประเภทหลังเข้า โครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529	31
10	ตารางแสดงการจำแนกความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะสั้น	32
11	ตารางแสดงการจำแนกความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะ ปานกลาง	32

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ตารางแสดงเงินฝากของสมาชิกก่อนเข้าโครงการของ หน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526	34
13	ตารางแสดงเงินฝากของสมาชิกหลังเข้าโครงการของ หน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529	34
14	ตารางแสดงธุรกิจซื้อของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2529	35
15	ตารางแสดงรายไคก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์ นิคม ปี 2523-2526	38
16	ตารางแสดงรายไคหลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์ นิคม ปี 2527-2529	38
17	ตารางแสดงค่าใช้จ่ายก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์ นิคม ปี 2523-2526	41
18	ตารางแสดงค่าใช้จ่ายหลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์ นิคม ปี 2527-2529	41
19	ตารางแสดงรายได้ รายจ่าย กำไรสุทธิ ก่อนเข้าโครง- การของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526	42
20	ตารางแสดงรายได้ รายจ่าย กำไรสุทธิ หลังเข้าโครง- การของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529	42
21	ตารางแสดงอัตราส่วนทางการเงินมาตรฐานของกรม ตรวจบัญชีสหกรณ์	44

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	ตารางแสดงอัตราสวนทุนหมุนเวียนก่อนเข้าร่วมโครงการ ของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526	46
23	ตารางแสดงอัตราสวนทุนหมุนเวียนหลังเข้าโครงการของ หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ปี 2527-2529	46
24	ตารางแสดงอัตราสวนหนี้สินทั้งสินก่อนเข้าโครงการ ของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526	50
25	ตารางแสดงอัตราสวนหนี้สินทั้งสินหลังเข้าโครงการ ของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529	51
26	ตารางแสดงอัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสินก่อนเข้า โครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526	53
27	ตารางแสดงอัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสินหลังเข้า โครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529	54
28	ตารางแสดงอัตรากลดตอบแทนต่อสินทรัพย์ก่อนเข้าโครงการ ของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526	57
29	ตารางแสดงอัตรากลดตอบแทนต่อสินทรัพย์หลังเข้าโครงการ ของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529	58
30	ตารางแสดงอัตรากลดตอบแทนต่อส่วนของทุนก่อนเข้าโครง การของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526	61
31	ตารางแสดงอัตรากลดตอบแทนต่อส่วนของทุนหลังเข้าโครง การของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529	62

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
32	ตารางแสดงอัตราค่าวัสดุที่ก่อนเข้าโครงการของหน่วย สหกรณ์นิคม ปี 2523-2526	65
33	ตารางแสดงอัตราค่าวัสดุที่หลังเข้าโครงการของหน่วย สหกรณ์นิคม ปี 2527-2529	66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่แสดงที่ตั้งหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง กิ่งอำเภอ วังจันทร์ จังหวัดระยอง	14
2	กราฟแสดงอัตราส่วนทุนหมุนเวียนก่อน-หลัง เข้าร่วม โครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2529	47
3	กราฟแสดงอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นก่อน-หลัง เข้า ร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2529	51
4	กราฟแสดงอัตราส่วนหนี้สินของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2529	55
5	กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ก่อน-หลัง เข้า ร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2529	59
6	กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523- 2529	63
7	กราฟแสดงอัตรากำไรสุทธิก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการ ของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2529	67

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประชากรของประเทศไทยได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชนบทซึ่งเป็นครอบครัวเกษตรกร เมื่อจำนวนครอบครัวเกษตรกรเพิ่มขึ้นแต่จำนวนที่ดินคงที่ปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกินก็เกิดขึ้น ดังนั้นเกษตรกรจึงบุกรุกเข้าไปในพื้นที่ใหม่ทำให้ป่าสงวนถูกทำลายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกป่าไม้ถูกทำลายลงอย่างรวดเร็วจนแทบไม่มีป่าหลงเหลืออยู่เลย การตัดไม้ทำลายป่าทำให้ความสมดุลทางธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไป เช่น ฝนไม่ตกตามฤดูกาล วิกฤตความแห้งแล้งเป็นผลสะท้อนให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติส่วนรวมเป็นอย่างมาก เนื้อที่ส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้ปลูกมันสำปะหลัง นอกจากจะทำให้ความสมบูรณ์ผลผลิตน้อยลง มีการสูญเสียหน้าดินเนื่องจากน้ำพัดพาและยังทำให้ราคาลดลงเหลือค่าน้อยไปทั่ว ซึ่งในเขตภาคตะวันออกได้มีการปลูกมันสำปะหลังอย่างหนาแน่น ถึงประมาณร้อยละ 35 ของเนื้อที่ปลูกมันสำปะหลังของประเทศ เกษตรกรจึงได้รับความกระทบกระเทือนจากภาวะมันสำปะหลังตกต่ำโดยตรง อันเนื่องมาจากราคากภายในประเทศ และต่างประเทศโคลดต่ำลง อีกทั้งประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรปได้จำกัดปริมาณนำเข้ามันสำปะหลัง เนื่องจากมันสำปะหลังจากประเทศไทยได้เข้าไปแข่งขันกับพืชอาหารสัตว์ที่ผลิตในกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป และสร้างความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตพืชและอาหารสัตว์ในกลุ่มประเทศดังกล่าว

ด้วยเหตุนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยคณะกรรมการนโยบายและการวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ จึงได้กำหนดนโยบายระยะยาวให้มีการลดเนื้อที่ปลูกมันสำปะหลังของประเทศลงประมาณ 800,000 ไร่ ภายในระยะเวลา 5 ปี พ.ศ. 2525-2529 โดยให้มีการปลูกพืชอื่นทดแทนการปลูกมันสำปะหลัง นั่นคือให้ผลผลิตมันสำปะหลังอยู่ในระดับพอดีกับความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้ภายในประเทศและใช้พื้นที่เพาะปลูกเพื่อส่งออกต่างประเทศเพียง 7.30 ล้านไร่ หรือประมาณผลผลิตมันสำปะหลังสปีละ 15.18 ล้านตัน ในการนี้กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ทำการศึกษาและตรวจข้อมูลแล้วพบว่า สภาพดินฟ้าอากาศ สภาพของดิน ปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิตลอดจนช่วงแสงสว่าง ในภาคนี้โดยทั่ว ๆ ไปคล้ายคลึงกับภาคใต้ตอนบนเหมาะสมที่จะส่งเสริมให้มีการปลูกยางพาราเช่นเดียวกับภาคใต้

ยางพาราเป็นไม้ยืนต้นที่มีอายุให้ผลผลิตนานถึง 20 ปี ซึ่งทำรายได้ที่สูง และมีความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกรดีกว่าการปลูกมันสำปะหลัง นอกจากนี้แล้วเมื่อคนยางพารามีอายุมากก็มักขายเป็นไม้แปรรูปได้อีก หากพิจารณาในแง่การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศแล้ว ยางพาราเป็นพืชที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นอันดับ 4 รองจาก ข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เมื่อเปรียบเทียบกับบรรดาประเทศผู้ผลิตบางธรรมชาติทั้งหลายแล้ว ประเทศไทยเราผลิตโคกยางพาราเป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ในขณะที่เดียวกันยังมีช่องทางที่จะขยายพื้นที่การปลูกยางพาราออกไปได้มาก ประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ ของผลผลิตยางพารา เพื่อการส่งออกจำหน่ายในตลาดโลก ดังนั้นการที่รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมการปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นนอกจากจะเป็นการแก้ปัญหาภาวะตลาดมันสำปะหลังของประเทศแล้วในระยะยาวยางพารา

โครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังในเขตนิคมชะวาระ กิ่งอำเภอรังจันทร จังหวัดระยอง ได้เกิดขึ้นจากความร่วมมือของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมติรัฐมนตรี วันที่ 7 กันยายน 2525 อนุมัติจัดสรรเงินกองทุนส่งเสริมเกษตรกรใหญ่แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 100 ล้านบาท เพื่อสมทบในเงินทุนที่ให้การสนับสนุนสินเชื่อแก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก ตามโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังในภาคตะวันออกและเป็นการส่งเสริมให้มีการลดเนื้อที่ปลูกมันสำปะหลังของประเทศลง และยังเป็น การสร้างสวนไม้ยืนต้นทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายไป ทำให้เกษตรกรในชนบทที่มีฐานะยากจน

ไม่มีรายได้อะไรขึ้น เพราะฉะนั้นการประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิคมในโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังนั้น จะทำให้ทราบว่าการดำเนินงานของสหกรณ์นั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีความคล่องตัวในการบริหารงานมากน้อยเพียงไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาผลการดำเนินงานของนิคมสหกรณ์ ชะแวง กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง โดยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของนิคมสหกรณ์ชะแวง กอนเขารวมโครงการ เร่งรัดปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง กับหลัง เขารวมโครงการ เร่งรัดปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง
2. เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปของโครงการ เร่งรัดปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของนิคมสหกรณ์ในโครงการ เร่งรัดปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่าเมื่อสมาชิกของนิคมสหกรณ์หน่วยชะแวงเขารวมโครงการ เร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังแล้ว ผลการดำเนินงานได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง
2. ทำให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการ เร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังและเป็นแนวทางในการส่งเสริมในระยะต่อไป
3. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

1. ในการศึกษาถึงการประเมินผลการดำเนินงานของนิคมสหกรณ์ ชะแวง กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ได้ทำการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานจากรายงานกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ถึงปี พ.ศ. 2529 จากสหกรณ์นิคม 3 สหกรณ์คือ

1.1 สหกรณ์นิคมวังไทร จำกัด จกทะเบียนเมื่อวันที่ 15

มิถุนายน 2521

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 สหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 10
กรกฎาคม 2521

1.3 สหกรณ์นิคมป่ายูบโน จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 9
ธันวาคม 2523

ซึ่งหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยองนี้มี
สหกรณ์นิคมอยู่ในความส่งเสริมทั้งหมด 4 สหกรณ์ แต่อีก 1 สหกรณ์คือ สหกรณ์
นิคมเขาพนมสาทร จำกัด ได้จดทะเบียนเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2528 โดยได้
เข้าร่วมโครงการเร่งรัดปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังควบ จึงไม่สามารถ
เก็บข้อมูลก่อนเข้าโครงการฯ ได้ เพราะฉะนั้นในการศึกษาค้างนี้จึงไม่ได้ศึกษา
จากข้อมูลของสหกรณ์นิคมเขาพนมสาทร จำกัด

2. ใช้วิธีวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อเป็นแนวทางในการ
ประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์นิคมในโครงการฯ และเพื่อให้การวิเคราะห์
เด่นชัดขึ้นจึงได้เปรียบเทียบข้อมูลในงบการเงินทั้งก่อนเข้าโครงการฯ และหลัง
เข้าโครงการฯ กับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์
ได้กำหนดไว้

นิยามศัพท์

1. หน่วยนิคมสหกรณ์ หมายถึง หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ซึ่งอยู่
ในเขตดำเนินงานของ 4 สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์นิคมวังไทร จำกัด สหกรณ์
นิคมป่ายูบโน จำกัด สหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด และสหกรณ์นิคมเขาพนมสาทร
จำกัด

2. วิเคราะห์ หมายถึง การศึกษาถึงผลการดำเนินงานของหน่วย
สหกรณ์นิคมชะแวงโดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน

3. วิเคราะห์อัตราส่วน หมายถึง การนำเอารายการต่าง ๆ
ทางการเงิน ตั้งแต่ 2 รายการขึ้นไปมาเปรียบเทียบกัน

4. โครงการ หมายถึง โครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทน
มันสำปะหลัง ในระยะที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

โครงร่างทางทฤษฎี

การตรวจเอกสาร

การตรวจเอกสารประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ คือ

1. ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
2. แนวความคิดทางทฤษฎี

ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

1. เกือกูล นาสุนีย์ (2529) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการเลี้ยงสัตว์นำร่วมกับปลุสสัตว์ และปลูกพืชของสมาชิกสหกรณ์ การเข้าซื้อที่ดินในจังหวัดปทุมธานี โดยการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจของสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการเลี้ยงสัตว์นำร่วมกับปลุสสัตว์ และปลูกพืช โดยเปรียบเทียบรายไคของสมาชิกก่อนเข้าร่วมโครงการ กับรายไคของสมาชิกในปีที่ทำการศึกษานี้ 2527 พบว่าสมาชิกมีรายไคลดลง นั่นคือ ก่อนเข้าร่วมโครงการสมาชิกมีอาชีพทำนาอย่างเดียวนั้นมีรายไคสุทธิเฉลี่ยครอบครัวละ 37,542.13 บาทต่อปี เมื่อเข้าร่วมโครงการแล้วมีรายไคสุทธิเฉลี่ยครอบครัวละ 11,172.22 บาทต่อปี สาเหตุเพราะว่าสมาชิกขาดทุนจากการเลี้ยงปลุสสัตว์ สุนัขมีราคาต่ำ ต้นทุนการเลี้ยงเป็ดสูง อีกทั้งสมาชิกไม่ซื้อสัคคยสหกรณ์ สมาชิกบางรายไคขายผลิตภัณฑ์โดยไม่ผ่านสหกรณ์ มีเพียงบางส่วนที่ขายผ่านสหกรณ์ แต่อย่างไรก็ตามโครงการก็ยังได้ส่งเสริมการประกอบอาชีพและให้ความช่วยเหลือคานเงินทุนแก่สมาชิก ทำให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2. สอนง เพ็ชรกรรจ์ (2530) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด ปัญหาพิเศษ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กล่าวว่าสหกรณ์สามารถดำเนินไคอย่างมีประสิทธิภาพ คือ จำนวนทรัพย์สินมีแนวโน้มสูงขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อย ๆ หนี้ของสหกรณ์กลับลดลงทุกปี สหกรณ์มีกำไรเพิ่มขึ้นทุกปี ทางด้านรายได้ รายได้ที่สำคัญมาจากธุรกิจซื้อ ส่วนรายจ่ายที่สำคัญคือ ค่าจ้างและเงินเดือน ค่า เบี้ยเลี้ยงพาหนะ คอกเบี้ยจ่าย รัยเงินฝาก ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ซึ่งรายจ่าย เหล่านี้สหกรณ์ได้พยายามตัดบางส่วนที่ไม่จำเป็นเพื่อเป็นการลดภาระของสหกรณ์

สำหรับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ เมื่อเปรียบ เทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงิน ของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน ผลอยู่ใน เกณฑ์คืออัตราส่วนเพิ่มขึ้นทุกปีได้แก่ อัตราส่วนสภาพคล่อง สหกรณ์มีอัตราส่วน ที่สูงกว่ามาตรฐาน คือ สหกรณ์มีทรัพย์สินหมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียนสูงสุด $1 : 96 : 1$ อัตราส่วนการเป็นหนี้คือ หนี้สินทั้งสินต่อต้นทุนของสหกรณ์ค่าสุด $1 : 1$ ซึ่งเกิดจากอัตราส่วนเจ้าหนี้ หรือผู้ถือหุ้นเชื่อ จะมีความปลอดภัยในการ ใหญ่เงิน ส่วนทางด้านอัตราส่วนการหมุนเวียนของอัตราส่วนการหมุนเวียนของ สินทรัพย์ทั้งสิ้นสูงสุด 0.10 รอบ นับว่ายังต่ำมาก ซึ่งแสดงถึงปริมาณธุรกิจกับ ขนาดของสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กันผิดปกติ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูงสุด 7.18 เปอร์เซ็นต์ อัตรากำไรสุทธิสูงสุด 76.81 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทน ต่อส่วนของทุนสูงสุด 24.45 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานทางการเงินของ สหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน

3. อภิชาติ เกษปรีชา ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาและ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ศรีประจันต์ จำกัด อำเภอ ศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปัญหาพิเศษ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กล่าววา

1. คานสมาชิก สหกรณ์ต้องพยายามสื่อความหมายต่าง ๆ ที่คิดว่า เป็นประโยชน์ให้สมาชิกเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ มาก ไม่ใช่เข้ามาเป็นสมาชิกเพราะต้องการเงินกู้เพียงอย่างเดียว

2. คานสหกรณ์ สหกรณ์ควรกำหนดแบบการดำเนินงานใน ระยะยาวเอาไว้เพื่อที่จะได้ดำเนินงานของสหกรณ์ได้อย่างต่อเนื่อง และควรเพิ่ม เจ้าหน้าสูง เสริมสหกรณ์ให้มากขึ้น

3. คานธุรกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์ควรจะแนะนำให้สมาชิกซื้อสินค้าที่ทางสหกรณ์นำมาจำหน่ายเมื่อสหกรณ์ใดกำไร สมาชิกจะได้รับเงินปันผลด้วยเมื่อสิ้นปี
- ธุรกิจการขาย สหกรณ์ควรจำกัดราคาการในการขายงานผลิตของสมาชิกให้รัดกุม เพื่อป้องกันการกำหนดราคาของพ่อค้าคนกลาง รวมทั้งการกำหนดจำนวนผลิตและประเมินผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับไว้ให้พร้อมกัน เพื่อที่จะสะดวกในการจะนำผลิตผลสู่ตลาด
- ธุรกิจเครดิต สหกรณ์มีแหล่งเงินกู้ยืมคือ ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร เพียงอย่างเดียว ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์ควรจัดหาแหล่งเงินกู้ใหม่มากกว่านี้ โดยการแนะนำให้สมาชิกฝากเงินกับสหกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดทางทฤษฎี

สภาพทั่วไปของโครงการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังในภาคตะวันออก

1. ความเป็นมาของโครงการฯ ระยะที่ 1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดนโยบายระยะยาวที่จะให้มีการลดเนื้อที่ปลูกมันสำปะหลังของประเทศลงประมาณ 800,000 ไร่ ภายในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2525 - 2529) ทั้งนี้เนื่องด้วยภาวะการผลิตมันสำปะหลังของประเทศไทยปัจจุบันได้ก้าวไปถึงระดับที่เกิดความต้องการของตลาดภายในประเทศ และต่างประเทศจนทำให้เกิดปัญหาทางด้านการตลาด และราคาตกต่ำ อันเป็นผลกระทบกระเทือนต่อเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังเป็นจำนวนมาก ซึ่งนิยมปลูกกันอย่างแพร่หลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคตะวันออก โดยมีแนวทางให้เกษตรกรหันไปสนใจและปลูกพืชอื่นทดแทน เพื่อให้ผลผลิตมันสำปะหลังอยู่ในระดับพอดีกับความต้องการของตลาด

ดังนั้นเพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหามันสำปะหลังดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ชกส.) จึงได้ร่วมมือกันจัดทำโครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง ในเขตนิคมสหกรณ์ชะแวง จังหวัดระยองขึ้น โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2525 อนุมัติจัดสรรเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรให้ ชกส. กู้เงินจำนวน 100 ล้านบาท เพื่อนำไปสมทบเป็นเงินทุนในการสนับสนุนทางคานสลับซื้อแก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกตามโครงการต่อไป

2. หลักการ-เหตุผลของโครงการฯ ระยะที่ 1

1. เนื่องจากภาคตะวันออกเป็นภาคที่มีการปลูกมันสำปะหลังกันอย่างหนาแน่น จึงทำให้เกษตรกรในภาคนี้ได้รับความกระทบกระเทือนจากภาวะราคามันสำปะหลังตกต่ำโดยตรง

2. ป่าไม้ในภาคนี้ได้มีการบุกรุก และถูกทำลายเป็นจำนวนมาก เพื่อนำที่ดินไปใช้ในการปลูกพืชไร่ หากไม่มีการส่งเสริมให้มีการปลูกไม้ผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือไม่ยื่นคั่นทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายไปแล้ว เป็นที่เชื่อได้ว่า ในอนาคตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะประสบปัญหาภาวะความแห้งแล้ง และขาดความอุดมสมบูรณ์ของดิน

3. จากการศึกษาและตรวจสอบข้อมูลของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการ เกษตร กระทรวงเกษตรฯ ในทางนิเวศนเกษตรยางพารา และสภาพดินฟ้าอากาศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า สภาพของดิน ปริมาณน้ำฝน และการกระจายของฝนในรอบปี อุดหนุนมิ ตลอดจนช่วงแสงสว่างในภาคนี้โดยทั่วไป คล้ายคลึงกับสภาพดินฟ้าอากาศในภาคใต้ตอนบน

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าพื้นที่ในเขตนิคมสหกรณ์ชะแวง จังหวัดระยอง มีความเหมาะสมต่อการที่จะส่งเสริมให้มีการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังขึ้น

3. วัตถุประสงค์ในโครงการฯ ระยะที่ 1

3.1 เป็นการส่งเสริมให้มีการลดเนื้อที่ปลูกมันสำปะหลังของประเทศลง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

3.2 เป็นการสร้างสวนไม้ยืนต้น เพื่อทดแทนป่าไม้ธรรมชาติซึ่งถูกทำลาย

3.3 เป็นการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการ เกษตรให้แก่เกษตรกรในชนบทเพื่อให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น

4. ที่ตั้งโครงการฯ ระยะที่ 1 โครงการตั้งอยู่ในเขตนิคมสหกรณ์ชะแวงกิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

5. ระยะเวลาการดำเนินงานตามโครงการ

5.1 เริ่มปลูกยางพาราตามโครงการในปี 2526

5.2 การเบิกจ่ายเงินกู้ตามโครงการกำหนดไว้ 7 ปี (พ.ศ.2526

- 2532)

5.3 การชำระคืนเงินกู้ตามโครงการเสร็จสิ้น กำหนดระยะเวลาภายใน 16 ปี ถึง พ.ศ. 2541

6. เป้าหมายโครงการฯ ระยะที่ 1 ส่งเสริมให้มีการปลูกยางพาราในเขตนิคมสหกรณ์ชะแวง ในเนื้อที่ 50,000 ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. เงินทุนดำเนินงาน ในระยะที่ 1

7.1 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

7.2 เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

8. การก่อสร้างปัจจัยขั้นพื้นฐาน

8.1 สร้างถนนใหญ่ 8 สาย ระยะทาง 50 กิโลเมตร

8.2 สร้างถนนสายซอย 10 สาย ระยะทาง 34 กิโลเมตร

8.3 ซ่อมบ่อน้ำคั้นเพื่อการบริโภค จำนวน 8 บ่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการศึกษา

1. ข้อมูลที่ใช้และการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ข้อมูลทุติยภูมิโดยศึกษาคนควาจากรายงานกิจการประจำปีของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง และเอกสารต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กองส่งเสริมสหกรณ์นิคมสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคมในโครงการ ฯ โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือ ทั้งนี้

2.1 อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นหรือ วัคสภาพคล่อง

$$\text{อัตราหมุนเวียน} = \frac{\text{ทรัพย์สินหมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \quad \text{ต่อ 1}$$

2.2 อัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานวัคจาก

$$\text{อัตราหมุนเวียนของทรัพย์สินทั้งสิ้น} = \frac{\text{รายได้หรือค่าขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}} \quad \text{ต่อครั้ง}$$

2.3 อัตราส่วนที่ใช้วัดสมรรถภาพในการหาผลตอบแทนหรือกำไร โดยวัคจาก

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ค่าขายสุทธิหรือรายได้ทั้งสิ้น}} \quad \%$$

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน} = \frac{\text{กำไรการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}} \quad \%$$

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย}} \times 100$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 อัตราส่วนที่ชี้แจงหนี้สินประกอบการ รัคไค้จาก

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์ถั่วเจลี่ย}} \quad \text{ค่า } 1$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพทั่วไปของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง กิ่งอ.วังจันทร์ จ.ระยอง

หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ประกอบด้วยสหกรณ์นิคม 4 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์นิคมวังไทร จำกัด สหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด สหกรณ์นิคมป่ายูบใน จำกัด สหกรณ์นิคมเขาพนมสาทร จำกัด ปัจจุบันมีสมาชิกเข้าร่วมโครงการ 689 ราย พื้นที่ปลูก 20,300 ไร่ และปลูกใช้ทุนตนเอง 1,424 ราย พื้นที่ปลูก 48,244 ไร่

- ที่ตั้ง

ทิศเหนือติด กิ่งอ.หนองใหญ่ , ทิศตะวันออกและทิศใต้ติด อ.แกลง, ทิศตะวันตกติด อ.บ้านค่าย

- สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่มีลักษณะ เป็นลูกคลื่นมีแนวเขาสลับบ้าง และลาดเขาจาก ทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออก พื้นที่บริเวณนี้เดิมมีสภาพเป็นป่า แต่ต่อมาได้ถูกราษฎร เข้าไปบุกรุกแผ้วถาง เพื่อใช้เป็นที่เพาะปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย และ พืชไร่อื่น ๆ ปัจจุบันสภาพป่าจึงหมดไป

- สภาพภูมิอากาศ

อยู่ในเขตอากาศมรสุมเขตร้อน มีฝนตกชุกพอประมาณ ปริมาณน้ำฝน โดยเฉลี่ยประมาณ 1,634.78 มิลลิเมตรต่อปี ช่วงที่ฝนตกชุกในระหว่างเดือน พฤษภาคม - กันยายน ช่วงที่มีฝนตกน้อยที่สุดอยู่ในระหว่างเดือนธันวาคม - มกราคม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในบริเวณนี้มีช่วงฝนตกสม่ำเสมอ และยาวนานพอสมควร

- การประกอบอาชีพของสมาชิก

สมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการ เกษตร เป็นหลัก พืชสำคัญที่ปลูก ก็น้อย่างแพร่หลาย ได้แก่ มันสำปะหลัง รองลงมาได้แก่ อ้อย และพืชไร่อื่น ๆ

นอกจากนี้มีการทำนาข้าวและสวนผลไม้บ้าง ปัจจุบันสมาชิกได้ปลูกยางพาราแทน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการรักษาเท่านั้น เมื่อนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พืชไร่กันไปแล้ว

- การตลาด

โดยทั่วไปสมาชิกจะจำหน่ายผลผลิตการ เกษตรส่วนใหญ่ของคนที่ให้แก่ พ่อค้าในท้องถิ่น หรือในตลาดใกล้เคียงโดยพ่อค้าจะมารับซื้อผลผลิตการ เกษตร ถึงนาไร่ นอกจากนี้สมาชิกยังมีวิธีการจำหน่ายผลผลิตการ เกษตร โดยการจ้าง เหมารถบรรทุกนำไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลางอีกด้วย ราคาพืชผลที่สมาชิก จำหน่ายได้ไม่แน่นอน เนื่องจากพ่อค้าคนกลางมักจะกดราคารับซื้อเสมอ

- สภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากราคายลิตผลทางการ เกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักของสมาชิก ส่วนใหญ่ เช่น มันสำปะหลัง พืชไร่ชนิดอื่น ๆ และผลไม้ชนิดต่าง ๆ ที่สมาชิกปลูก จำหน่ายได้ในราคาที่ไม่แน่นอน จึงทำให้สมาชิกประสบปัญหาในการดำรงชีพเป็น อย่างมาก เป็นผลกระทบข้อสังคมโดยรวม และเป็นเหตุให้สภาพทาง เศรษฐ- กิจของท้องถิ่นตกต่ำเป็นอย่างมากอีกด้วย

- การดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์คม ในปีการเงิน 2529

1. สมาชิกและกลุ่มสมาชิก

เมื่อสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2529 มีกลุ่มสมาชิก 48 กลุ่ม จำนวน สมาชิก 3,457 คน จำนวนพนักงาน 8 คน กรรมการดำเนินการ 45 คน

2. ทุนของสหกรณ์

หน่วยสหกรณ์คม มีเงินทุนดำเนินการทั้งหมด 4,051,370.77 บาท เป็นทุนเรือนหุ้น 2,510,550 บาท (มูลค่าหุ้นละ 50 บาท) เงินทุนสำรองจำนวน 1,458,567.96 บาท และเป็นเงินทุนสะสมต่าง ๆ เป็นจำนวนเงิน 82,252.81 บาท

3. ธุรกิจเครดิต

1. เงินกู้ยืม มีแหล่งที่มา 2 แหล่ง

1.1 จาก ธกส. ซึ่งเป็นเครดิตเงินสดทุนให้ในวงเงินกู้

12,050,000 บาท และเป็นทุนจักหาวัสดุให้แก่เกษตรกรในวงเงินกู้ 260,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยญาติให้นำไปเผยแพร่บนด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บาท โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 11 บาทต่อปี

1.2 จากกรมส่งเสริมสหกรณ์

วันสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2527 กรมส่งเสริมสหกรณ์
ได้ให้เครดิตเงินสดทุนใหญ่ ในวงเงิน 1,332,100 บาท และได้มีการชำระคืน
ระหว่างปี จำนวน 137,243.79 บาท และเมื่อสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2529
หน่วยสหกรณ์นิคมค้างชำระจำนวน 272,759.63 บาท

2. การให้เงินกู้แก่สมาชิก

วันสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2529 หน่วยสหกรณ์นิคมได้จ่ายเงิน
กู้ในระหว่างปี จำนวน 9,417,700 บาท รับชำระคืน 8,531,217 บาท ซึ่ง
คิดเป็นร้อยละของเงินถึงกำหนด 60.86 คงเหลือเมื่อสิ้นปี จำนวน
11,153,454.70 บาท

3. ดอกเบี้ยเงินกู้

ในวันสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2529 มีดอกเบี้ยเงินกู้ที่ถึงกำหนด
ชำระจำนวน 2,044,841.60 บาท และมีเกษตรกรนำดอกเบี้ยเงินกูมาชำระเพียง
1,583,068 บาท เพราะฉะนั้นเมื่อวันสิ้นปี ดอกเบี้ยค้างชำระ จำนวน
461,773.60 บาท

4. เงินรับฝาก

การรับฝากเงินของหน่วยสหกรณ์นิคมมีทั้งฝากออมทรัพย์และฝาก
ประจำ ในวันสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2529 หน่วยสหกรณ์นิคมรับฝากระหว่าง
ปี 1,597,150.76 บาท ถอนคืนระหว่างปี จำนวน 1,277,743.67 บาท
คงเหลือเมื่อสิ้นปีรวมดอกเบี้ย เป็นจำนวนเงิน 345,453.21 บาท

5. ธุรกิจการซื้อ

หน่วยนิคมสหกรณ์ได้จัดหาซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค และวัสดุทาง
การเกษตรมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก ในวันสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2529 หน่วย
นิคมสหกรณ์ทำธุรกิจการซื้อรวมทั้งสิ้น 8,356,532 บาท โดยจำแนกได้ดังนี้

ปุ๋ย 7,448,265 บาท

ยาปราบศัตรูพืช 735,487 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงแก้ไข และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาวสาร	139,954 บาท
อื่น ๆ	12,826 บาท
รวม	8,356,532 บาท

6. ธุรกิจการขาย

ตั้งแต่เริ่มดำเนินการครั้งแรก จนถึงปัจจุบันหน่วยสหกรณ์นิคมไม่มีการรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรขาย เนื่องจากผลผลิตยางพารายังไม่ได้รับไม่เต็มที่ หน่วยสหกรณ์นิคมจึงไม่สามารถรวบรวมผลผลิตได้ สำหรับมันสำปะหลังและถั่วเหลือง ผลผลิตจะถูกนำไปขายให้กับโรงงานโดยตรงและหน่วยสหกรณ์นิคมไม่มีรถบรรทุกเพื่อที่จะบรรทุกผลผลิตเหล่านี้ไปขายเองได้

7. รายได้

ในวันสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2529 หน่วยสหกรณ์นิคมมีรายได้ออกจากธุรกิจเครดิต ได้แก่ รายได้จากดอกเบี้ยค่าปรับลูกหนี้เงินกู้ หนี้สูญรับคืนดอกเบี้ยค้างรับ และรายได้อื่น ๆ ได้แก่ รายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ส่วนแบ่งขายปุ๋ยโครงการยาง ค่าธรรมเนียมแรกเข้า และรายได้เบ็ดเตล็ด เพราะฉะนั้นหน่วยสหกรณ์นิคมมีรายได้รวมทั้งสิ้น 1,065,680.73 บาท

8. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ในวันสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2529 หน่วยสหกรณ์นิคมเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แก่ เงินเดือน และค่าจ้าง ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ ค่าเช่า ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่ารับรอง รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 447,551.42 บาท

9. กำไรสุทธิประจำปี

ในวันสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2529 หน่วยสหกรณ์นิคมมีกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน จำนวน 618,069.31 บาท

10. สินทรัพย์ หรือหนี้สินและทุน

ในวันสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2529 หน่วยสหกรณ์นิคมมีสินทรัพย์หรือหนี้สินและทุนรวมทั้งสิ้น 13,089,688.14 บาท

ผลงานในรอบปี 2528 มีดังนี้

1. การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เมื่อต้นปีการเงิน 2528 เกิดภาวะวิกฤตเกี่ยวกับวัสดุการเกษตรในท้องตลาดมีราคาสูงและไม่แน่นอน คณะกรรมการไคร้บริหารแก้ปัญหาเรื่องนี้จึงไต่คิกคอปุย อ.ค.ก. สสูตร 15-15-15 มาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคาถูกลง หุนละ 4,960 บาท จำนวน 72 คน เงิน 357,120 บาท

2. งานติดตามเร่งรัดหนี้สิน คณะกรรมการไค้พิจารณาความเป็นคดี ทางศาลกับสมาชิกที่ผิดสัญญาที่มีหนี้ค้างชำระต่อหน่วยสหกรณ์นิคม รวม 11 ราย เป็นเงิน 70,429.70 บาท ปรากฏว่ามีสมาชิกนำเงินมาส่งชำระหนี้แล้ว 28,563 บาท ส่วนที่เหลือ 41,866.70 บาท อยู่ในระหว่างดำเนินการของศาล

3. การปรับปรุงสำนักงาน เพื่อให้การกิจการของสหกรณ์สามารถ อำนวยประโยชน์ และบริการกับสมาชิกได้อย่างเต็มที่ คณะกรรมการไค้วางแผน และจัดอัตรากำลังของพนักงานสหกรณ์ โดยทำการปรับปรุงสมรรถภาพการทำงาน ของพนักงานสหกรณ์ที่มีอยู่ ตลอดจนสรรหาตัวบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามา ทำงานในสหกรณ์เพิ่มขึ้นให้เพียงพอกับปริมาณงาน

จากผลงานดำเนินงานที่ผ่านมาฐานะการเงินของหน่วยสหกรณ์นิคมใน ปัจจุบันมีฐานะมั่นคงพอสมควร

ผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระยะเวลา ระหว่างปี 2523-2529

ผลการดำเนินงานในรอบ 7 ปี

ผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ในรอบ 7 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ก่อนโครงการ (2523-2526) และหลังโครงการ (2527-2529) ผลเป็นที่น่าพอใจเพราะว่า หน่วยสหกรณ์นิคมสามารถดำเนินงานได้ผลกำไรทุกปี และเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยสหกรณ์นิคมดำเนินธุรกิจหลายอย่างประกอบกัน ได้แก่ การจัดหาทุนให้แกสมาชิกรวมไปใช้ในการประกอบธุรกิจทางการเกษตร เช่น ทำไร่มินาส่าปะหลัง ไร่อ้อย ทำนา สวนผลไม้และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช มาจำหน่ายให้แกสมาชิกในราคาถูกลง นอกจากนี้ยังได้จัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายให้แกสมาชิก เช่น ข้าวสาร ไม้กวาด เป็นต้น ซึ่งปัจจัยการผลิตและเครื่องอุปโภคบริโภคเหล่านี้ ทำให้ปริมาณธุรกิจของหน่วยสหกรณ์นิคมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากปี 2523 หน่วยสหกรณ์นิคมมีกำไรสุทธิเพียง 165,194.01 บาท และในปี 2529 มีกำไรสุทธิ 565,404.43 บาท ซึ่งกำไรสุทธิเพิ่มสูงขึ้น 3 เท่าตัวภายในระยะเวลา 7 ปี แกสมาชิกรวมได้เพิ่มขึ้น 1,415 บาท หน่วยสหกรณ์นิคมนั้นมีผลกำไรจากธุรกิจเศรษฐกิจ และธุรกิจการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจเศรษฐกิจหน่วยสหกรณ์นิคมได้รับดอกเบี้ยจากเงินในบัญชีเพิ่มขึ้นจากปี 2523 จำนวน 351,584.78 บาท เป็น 1,608,785.62 บาท ในปี 2529 ซึ่งรายได้จากธุรกิจเศรษฐกิจ ได้เพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว ซึ่งจะได้จากตารางที่ 2 แสดงว่าสมาชิกได้กู้ยืมเงินจากหน่วยสหกรณ์นิคมเพิ่มมากขึ้น ในด้านเงินรับฝากจากสมาชิกในปี 2523 จำนวน 195,357.36 บาท และเพิ่มขึ้นเป็น 345,453.21 บาท ซึ่งได้มาจากตารางที่ 1 แสดงว่าสมาชิกมีความไว้วางใจ และมีใจในการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์มากขึ้น แต่ในช่วงปี 2525-2526 เงินฝากของสมาชิกได้ลดลงเหลือเพียง 42,643.64 บาท และ 48,271.55 บาท ตามลำดับ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากสมาชิกได้นำเงินไปลงทุนในการซื้อสินทรัพย์ถาวร เช่น ที่ดิน เครื่องสูบน้ำ ยานพาหนะ กันเป็นส่วนใหญ่ ในด้านการชำระหนี้ของสมาชิกอยู่ในเกณฑ์ที่สูง แสดงถึงว่าสมาชิกมีความสามารถในการชำระหนี้ที่สูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 แสดงเปรียบเทียบความก้าวหน้าของหน่วยสภกรณ์คม ปี 2523-2529

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
จำนวนสมาชิก	1,306	1,528	2,094	2,234	2,406	2,563	2,721
จำนวนกลุ่ม	18	18	29	31	35	37	36
ทุนเรือนหุ้น	393,950.00	577,900.00	902,500.00	1,324,000.00	1,670,450.00	1,978,100.00	2,436,450.00
ทุนสำรอง	76,190.24	282,265.53	301,479.60	385,122.19	629,732.12	941,613.10	1,213,006.77
ทุนสะสมอื่น ๆ	11,150.00	24,000.00	39,500.00	58,500.00	85,312.98	88,820.00	82,252.81
21-รายการเงินกู้จาก ชกส.							
หนี้ต้นปี	5,614,000.00	2,787,305.27	265,396.00	3,910,775.70	5,810,559.50	6,370,415.25	7,158,049.25
ระหว่างปี	2,793,000.00	2,775,000.00	4,847,000.00	7,973,361.70	6,877,766.00	6,362,870.00	9,238,700.00
ชำระคืนระหว่างปี	2,826,694.73	2,902,909.27	3,595,620.00	6,073,580.90	6,317,814.75	5,575,236.00	8,849,055.00
คงเหลือเมื่อสิ้นปี	2,787,305.27	2,559,396.00	3,910,775.70	5,810,559.50	6,370,411.75	7,158,049.25	7,547,694.25
-รายการเงินกู้จาก กรมส่งเสริมสหกรณ์ (ทุนส่งเสริมเพื่อการสหกรณ์)							
หนี้ต้นปี	678,610.00	-	192,000.00	1,001,100.00	898,460.82	761,217.03	517,597.07
ระหว่างปี	-	192,000.00	501,100.00	331,000.00	-	-	-
ชำระคืนรวมแต่แรก	642,500.03	-	-	-	-	-	-
ชำระคืนระหว่างปี	631,689.26	-	192,000.00	433,639.18	137,243.79	243,619.96	-
คงเหลือเมื่อสิ้นปี	36,109.97	192,000.00	1,001,100.00	898,460.82	761,217.03	517,597.07	517,597.07

13577

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงเปรียบเทียบความก้าวหน้าของนิคมสหกรณ์ ปี 2523-2529

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
เงินฝากจากสมาชิก	195,357.36	110,747.34	42,643.64	43,271.55	315,063.36	149,018.13	315,453.21
รวมทุนดำเนินงาน	3,666,895.48	3,963,961.69	6,376,218.56	8,922,783.66	10,399,864.42	11,393,759.68	12,961,211.28
การให้เงินกู้แก่สมาชิก							
- เงินให้กู้ระยะสั้น							
หนี้คนปี	6,468,610.00	3,021,164.00	3,309,601.70	5,859,930.00	8,131,013.70	9,275,984.70	10,144,771.70
กูระหว่างปี	3,306,000.00	3,397,000.00	6,297,000.00	8,176,988.00	6,875,000.00	6,640,000.00	9,292,700.00
ชำระคืนแรก	3,447,446.00	-	-	-	-	-	-
ชำระคืนระหว่างปี	3,283,956.00	3,385,328.67	4,023,833.63	6,037,988.00	5,730,029.00	5,247,013.00	8,467,417.00
หนี้คงเหลือเมื่อสิ้นปี	3,021,164.00	3,032,835.33	5,306,001.70	8,131,013.70	9,275,984.70	10,198,971.70	10,970,054.70
- เงินให้กู้ระยะปานกลาง							
หนี้คนปี	-	-	-	30,000.00	35,000.00	60,000.00	68,000.00
กูระหว่างปี	-	-	30,000.00	20,000.00	40,000.00	40,000.00	125,000.00
รับชำระคืนระหว่างปี	-	-	-	15,000.00	15,000.00	32,000.00	41,100.00
หนี้คงเหลือเมื่อสิ้นปี	-	-	30,000.00	35,000.00	60,000.00	68,000.00	151,900.00
- ลูกหนี้ระหว่างดำเนินงาน (เงินกู้ระยะสั้นที่ฟ้องร้อง)							
หนี้ยกมาคนปี							54,200.00
กูเพิ่มระหว่างปี							

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงเปรียบเทียบความก้าวหน้าของนิคมสหกรณ์ ปี 2523-2529

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
คงเหลือที่สมาชิก							31,500.00
-การจำหน่ายวัสดุการเกษตรและสิ่งของอื่นๆ							
สินค้าคงเหลือต้นปี	-	35,612.97	-	9,774.99	70,499.28	530,086.03	21,265.13
ซื้อระหว่างปี	-	1,787,190.00	312,608.38	65,480.00	1,486,270.00	1,917,642.90	6,874,473.40
จำหน่ายระหว่างปี	-	1,797,345.00	287,649.00	71,951.25	1,593,439.15	2,049,311.00	7,022,171.00
คงเหลือยกไป	-	108,582.97	9,774.99	8,055.62	69,751.90	20,641.43	34,817.10
กำไรการค้า	-	83,125.06	13,093.99	2,231.88	3,642.07	74,875.97	152,661.06
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	-	69,098.37	75,419.99	207,351.52	216,901.17	326,983.81	432,394.09
-กำไรสุทธิประจำปี	165,104.01	193,391.17	166,061.84	284,760.47	440,537.02	428,089.35	535,404.43
ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระยะเวลา							

ตารางที่ 2 แสดงธุรกิจครุฑกติก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526

รายการ	2523		2524		2525		2526	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
คอกเบี้ยรับจากเงินใหญ่ (รับจริง)	340,320.48	96.80	395,510.70	95.53	120,818.15	100.00	1,048,198	100.00
คอกเบี้ยรับจากเงินใหญ่ (คางรับ)	11,264.30	3.20	18,495.48	4.47	-	-	-	-
คอกเบี้ยค่าปรับลูกหนี้เงินใหญ่	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	351,584.78	100.00	414,006.12	100.00	120,818.15	100.00	1,048,198	100.00

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง จังหวัดระยอง

ตารางที่ 3 แสดงธุรกิจครุฑกติกหลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529

รายการ	2527		2528		2529	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
คอกเบี้ยรับจากเงินใหญ่ (รับจริง)	1,262,579.35	97.68	1,458,813.64	90.75	1,288,752.62	80.10
คอกเบี้ยรับจากเงินใหญ่ (คางรับ)	-	-	61,824.00	3.85	319,389.00	19.85
คอกเบี้ยค่าปรับลูกหนี้เงินใหญ่	29,989.85	2.32	86,914.50	5.40	735.00	0.05

ทุนดำเนินงาน

ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ได้แก่ ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมอื่น ๆ เงินกู้ยืม เงินรับฝาก หนี้สินอื่น ๆ ถ้าไรที่ยังไม่ได้จัดสรร ทุนดำเนินงานในช่วง 7 ปีก่อนเข้าร่วมโครงการของนิคมสหกรณ์ ตั้งแต่ปี 2523-2526 ในปีแรก 2523) มีทุนดำเนินงาน เป็นจำนวนเงิน 3,666,895.48 บาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจนปี 2526 มีทุนดำเนินงานเป็นจำนวนเงิน 8,922,783.66 บาท คิดเป็นค่าเฉลี่ยในช่วง 4 ปี ก่อนเข้าร่วมโครงการ เท่ากับ 5,732,464.84 บาท (ตามตารางที่ 4) ต่อมาเมื่อสหกรณ์ได้เข้าร่วมในโครงการของนิคมสหกรณ์ ตั้งแต่ปี 2527-2529 สหกรณ์มีทุนดำเนินงานเฉลี่ยในรอบ 3 ปี ที่ผันมากเท่ากับ 11,584,945.12 บาท โดยเฉพาะในปี 2529 มีทุนดำเนินงานเป็นจำนวน 12,961,211.26 บาท (ตามตารางที่ 5) จะเห็นได้เมื่อสหกรณ์ได้เข้าร่วมในโครงการของนิคมสหกรณ์ ทุนดำเนินงานของสหกรณ์เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม การเพิ่มขึ้นของเงินทุนในการดำเนินงานนั้นเพิ่มมาจาก เงินกู้ยืม เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในปี 2527 มีเงินกู้ยืมเป็นจำนวน 8,065,291.33 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.23 เปอร์เซ็นต์ของทุนดำเนินงาน รองลงมาคือ ทุนเรือนหุ้น เท่ากับ 18.79 เปอร์เซ็นต์ และจากทุนสำรองของสหกรณ์เอง เป็นจำนวน 9.38 เปอร์เซ็นต์ แหล่งเงินกู้ของสหกรณ์

สหกรณ์กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ 2 แหล่งมาใช้เป็นทุนในการดำเนินงาน แหล่งเงินกู้แรกคือ สหกรณ์กู้เงินทุนมาจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) แหล่งที่สองคือ สหกรณ์ขอกู้เงินจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ ก่อนเข้าร่วมโครงการ (ปี 2523-2526) ในปี 2523 สหกรณ์กู้เงินมาเป็นจำนวนเงิน 2,793,000.00 บาท และในปี 2526 กู้เงินเป็นจำนวน 8,304,364.70 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม เห็นเงินกู้จาก ธกส. จำนวน 7,973,364.70 บาท กู้เงินจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 331,000.00 บาท ตามตารางที่ 6 หลังจากเข้าร่วมโครงการของนิคมสหกรณ์ ระหว่างปี 2527-2529 สหกรณ์กู้เงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จาก ธกส. เป็นแหล่งเดียว โดยในปี 2527 กู้เงินจาก ธกส. เป็นจำนวน 6,877,700.00 บาท และกู้เป็นแหล่งเดียว โดยในปี 2527 กู้เงินจาก ธกส. เป็นจำนวน 6,877,700.00 บาท และกู้เพิ่มขึ้นเป็น 9,238,700.00 บาท ในปี 2529 ตามตารางที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงทุนดำเนินงานก่อสร้างโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526

รายการ	2523	%	2524	%	2525	%	2526	%
ทุนเรือนหุ้น	393,950.00	10.74	577,350.00	14.56	900,200.00	14.12	1,323,900.00	14.83
ทุนสำรอง	76,190.84	2.10	202,265.53	5.10	301,147.60	4.72	385,122.19	4.32
ทุนสะสมอื่น ๆ	11,150.00	0.30	24,000.00	9.65	39,500.00	0.62	58,500.00	0.66
เงินกู้ยืม	2,823,415.24	76.99	2,851,396.00	71.93	4,911,875.70	77.03	6,709,020.32	75.19
เงินรับฝาก	195,357.26	5.33	110,747.34	2.79	42,643.64	0.67	48,271.55	0.54
หนี้สินอื่น ๆ	1,638.13	0.04	4,811.65	0.12	14,457.78	0.23	113,209.13	1.27
กำไรที่ยังไม่ได้ จัดสรร	165,194.01	4.50	193,391.17	4.88	166,061.84	2.60	284,760.00	3.19
รวม	3,666,895.48	100	2,963,961.69	100	6,376,218.56	100	8,922,783.66	100

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง จังหวัดระยอง

ตารางที่ 5 แสดงมูลค่าเงินงานหลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529

รายการ	2527		2528		2529	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ทุนเรือนหุ้น	1,670,450.00	16.06	1,978,100.00	17.36	2,435,100.00	18.79
ทุนสำรอง	629,732.12	6.06	941,643.10	8.26	1,216,066.77	9.38
ทุนสะสมอื่น ๆ	85,342.98	0.82	88,820.00	0.78	82,252.81	0.64
เงินกู้ยืม	7,131,632.28	68.57	7,675,646.32	67.37	8,065,291.32	62.23
เงินรับฝาก	345,063.36	3.32	149,018.13	1.31	245,953.21	2.66
หนี้สินอื่น ๆ	97,106.66	0.93	132,442.78	1.16	251,640.72	1.94
กำไรที่ยังไม่ได้ จัดสรร	440,537.02	4.24	428,089.35	2.76	565,404.43	4.36
รวม	10,399,864.42	100.00	11,393,759.68	100.00	12,961,211.26	100.00

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง จังหวัดระยอง

ตารางที่ 6 แสดงแหล่งเงินก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526

รายการ	2523		2524		2525		2526	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
รทส.	2,793,000.00	100	2,775,000.00	93.53	3,902,000.00	79.58	7,973,364.70	96.01
กรมส่งเสริม	-	-	192,000.00	6.47	1,001,100.00	20.42	331,000.00	3.99
รวม	2,793,000.00	100	2,967,000.00	100.00	4,902,100.00	100.00	8,304,364.70	100.00

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง จังหวัดระยอง

ตารางที่ 7 แสดงแหล่งเงินหลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529

รายการ	2527		2528		2529	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
รทส.	6,877,700.00	100	6,362,870.00	100	9,238,700.00	100
กรมส่งเสริม	-	-	-	-	-	-
รวม	6,877,700.00	100	6,362,870.00	100	9,238,700.00	100

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง จังหวัดระยอง

รทส = ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ธุรกิจของสหกรณ์

โดยทั่วไปแล้ว สหกรณ์นิคมมีธุรกิจสำคัญอยู่ 4 อย่างคือ การให้สินเชื่อกการเกษตร, การจัดการสินค้าหรือปัจจัยการผลิตมาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิตออกจำหน่ายและแปรรูป และการส่งเสริมการเกษตร แต่ทว่ามีสหกรณ์เพียงไม่กี่แห่งที่สามารถดำเนินธุรกิจใดครบทั้ง 4 ประการ เพราะขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินงาน ขาดเจ้าหน้าที่ และขาดบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่จะเข้ามาบริหารงาน

สำหรับหน่วยสหกรณ์นิคมนั้นสามารถดำเนินธุรกิจได้ 3 อย่างคือ การให้สินเชื่อกการเกษตร, การจัดการสินค้าหรือปัจจัยการผลิตมาจำหน่าย และการส่งเสริมการเกษตร สำหรับธุรกิจการขายหน่วยสหกรณ์นิคมยังไม่มีกรรวบรวมผลผลิตออกจำหน่าย เกษตรกรจึงต้องนำผลผลิตไปจำหน่ายเอง ซึ่งเกษตรกรขาดอำนาจการต่อรองทำให้ได้รับราคาต่ำ เนื่องจากถูกพ่อค้ากดราคาลดผลผลิต

การให้สินเชื่อของเกษตรกร (ธุรกิจเครดิต)

ในรอบ 4 ปี (2523-2526) ที่ผ่านมาหรือในช่วงก่อนเข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคมได้ให้สมาชิกกู้เงินไปประกอบอาชีพทั้งเงินระยะสั้นและระยะปานกลาง เฉลี่ยประมาณปีละ 5,306,747 บาท ในจำนวนนี้เป็นเงินระยะสั้นเฉลี่ยปีละ 5,294,247 บาท และเงินระยะปานกลางเฉลี่ยปีละ 12,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.82 และ 0.18 ของเงินกู้ทั้งหมดตามลำดับ ตารางที่ 8-9 หลังเข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคมสมาชิกกู้เงินทั้งระยะสั้นและระยะปานกลาง เฉลี่ยประมาณปี 7,670,900 บาทในจำนวนนี้เป็นเงินระยะสั้นเฉลี่ยปีละ 7,602,566.67 บาท และเงินระยะปานกลาง เฉลี่ยปีละ 68,333.33 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.11 และ 0.89 ของเงินกู้ทั้งหมด จะเห็นได้ว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการสมาชิกกู้เงินระยะสั้นเป็นส่วนใหญ่ กู้เงินระยะปานกลางเพียงเล็กน้อย แต่ในช่วงหลังเข้าร่วมโครงการสมาชิกกู้เงินระยะปานกลางเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังน้อยกว่าในระยะสั้น ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกกู้เงินระยะปานกลางนำไปลงทุนในสินทรัพย์เพื่อการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 แสดงปริมาณเงินให้สมาชิกกู้แยกตามประเภทก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526

ปี	ระยะสั้น		ระยะปานกลาง		รวม	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
2523	2,306,000	100	-	-	3,306,000	100
2524	3,397,000	100	-	-	3,397,000	100
2525	6,297,000	99.53	30,000	0.47	6,327,000	100
2526	8,176,988	99.76	20,000	0.24	8,196,988	100
เฉลี่ย	5,294,247	99.82	12,500	0.18	5,306,747	100

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระบุของ

ตารางที่ 9 แสดงปริมาณเงินให้สมาชิกกู้แยกตามประเภทหลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529

ปี	ระยะสั้น		ระยะปานกลาง		รวม	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
2527	6,875,000	99.42	40,000	0.58	6,915,000	100
2528	6,640,000	99.40	40,000	0.60	6,680,000	100
2529	9,292,700	98.67	125,000	1.33	9,417,700	100
เฉลี่ย	7,602,566.67	99.11	68,333.33	0.89	7,670,700	100

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระบุของ

ตารางที่ 10 แสดงการจำแนกความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะสั้น

รายการ	2529	ร้อยละ
	จำนวนเงิน (บาท)	
ลงทุนทำไร่	3,666,528	39.46
ค่างางไถที่	5,153,922	55.46
ลงทุนขลิบยางสัตว์	7,600	0.08
ซื้อหุ้นในสหกรณ์	464,650	5.00
รวม	9,292,700	100.00

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ะยอง

ตารางที่ 11 แสดงการจำแนกความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะปานกลาง

รายการ	2529	ร้อยละ
	จำนวนเงิน (บาท)	
ซื้อเครื่องสูบน้ำ	73,000	58.4
ซื้อที่ดิน	42,750	34.2
ซื้อทองคำ	3,000	2.4
ค่างาน	6,250	5.0
รวม	125,000	100.00

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ะยอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงินกู้ระยะสั้น มีระยะเวลาชำระคืนไม่เกิน 12 เดือน จำแนก
 ใต้อาณัติความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ใต้อาณัติตารางที่ 10 ในปี 2529 สมาชิกได้
 ใช้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อลงทุนทำไร่, ค่าไถที่ลงทุนเลี้ยงสัตว์, ซื้อหุ้นในสหกรณ์
 รวมทั้งสิ้น 9,292,700 บาท เงินกู้ระยะสั้นนี้สมาชิกได้นำไปใช้เป็นค่าจ้างไถที่
 เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 55.46 ของเงินกู้ทั้งหมด

เงินกู้ระยะปานกลาง มีระยะเวลาชำระคืนไม่เกิน 2 ปี จำแนกใต้อาณัติ
 ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะปานกลาง ใต้อาณัติชื่อเครื่องสูบน้ำ ชื่อที่ดิน ชื่อ
 ท่อน้ำ ค่าหุ้น จากตาราง 11 ในปี 2529 สมาชิกได้ใช้เงินกู้ระยะปานกลางทั้งสิ้น
 125,000 บาท เงินกู้ระยะปานกลางนี้สมาชิกได้นำไปซื้อเครื่องสูบน้ำเป็นส่วน
 ใหญ่ ในจำนวน 73,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 58.4 ของเงินกู้ระยะปานกลาง
 ทั้งหมด

การรับฝากเงิน เป็นบริการที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของหน่วยสหกรณ์นิคม ในช่วง
 แรกก่อนเข้าโครงการจะสูงและจะค่อย ๆ ลดลง จากตารางที่ 12 ก่อนเข้า
 โครงการหน่วยสหกรณ์นิคมมีเงินฝากเฉลี่ย 99,254.97 บาท หลังเข้าโครงการ
 เงินฝากเฉลี่ย 279,844.90 บาท จะเห็นได้ว่าเงินฝากของสมาชิกหลังเข้า
 โครงการของหน่วยสหกรณ์นิคมจะสูงกว่าเงินฝากของสมาชิกก่อนเข้าโครงการ
 ทั้งนี้เนื่องมาจากสมาชิกมีความมั่นใจและเลื่อมใสศรัทธาในหน่วยสหกรณ์นิคมมาก
 ขึ้น ใต้อาณัติตารางที่ 13

การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (ธุรกิจซื้อ)

หน่วยสหกรณ์นิคมได้จัดหาสินค้า และปัจจัยทางการผลิตมาจำหน่าย
 ใต้อาณัติ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ชาวสาร และขายสินค้าทั่ว ๆ ไปนับว่าเป็นหน้าที่
 สำคัญของหน่วยสหกรณ์นิคม ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกในการผลิตและลดต้นทุน
 การผลิตให้แก่สมาชิกได้ดียิ่งขึ้น จากตารางที่ 14 ธุรกิจซื้อ ในปี 2529 ของ
 หน่วยสหกรณ์นิคม รวมทั้งสิ้น 7,022,171 บาท สมาชิกได้ซื้อปุ๋ยมากที่สุด เป็น
 จำนวน 6,261,165 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 89.17 ของธุรกิจซื้อทั้งหมด
 รองลงมา ใต้อาณัติ ยาปราบศัตรูพืช สมาชิกซื้อเป็นจำนวนเงิน 608,227 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 แสดงเงินฝากของสมาชิกก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์คัม
ปี 2523-2526

ปี	เงินฝาก (บาท)
2523	195,357.36
2524	110,747.34
2525	42,643.64
2526	48,271.55
เฉลี่ย	99,254.97

ที่มา : หน่วยสหกรณ์คัมชะแวะ ระยอง

ตารางที่ 13 แสดงเงินฝากของสมาชิกหลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์คัม
ปี 2527-2529

ปี	เงินฝาก (บาท)
2527	345,063.36
2528	149,018.13
2529	345,453.21
เฉลี่ย	279,844.90

ที่มา : หน่วยสหกรณ์คัมชะแวะ ระยอง

ตารางที่ 14 แสดงธุรกิจซื้อของหน่วยสหกรณ์นม ปี 2529

รายการ	2529	
	บาท	%
ขายปุย	6,261,165	89.17
ขายยาปราบศัตรูพืช	608,227	8.66
ขายชาวสาร	139,953	1.99
สินค้าทั่วไป	12,826	0.18
รวม	7,022,171	100.00

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นมชะแวงะ ระยอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือคิดเป็นร้อยละ 8.66 ของธุรกิจซื้อทั้งหมด นอกจากนี้ก็ยังมีข่าวสารสมาชิกซื้อเป็นจำนวน 139,953 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.99 ของธุรกิจซื้อทั้งหมด และสินค้าทั่วไป ไคแก่ น้ำตาล ไมกวาค สมาชิกซื้อจำนวน 12,826 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.18 ของธุรกิจทั้งหมด

ธุรกิจขาย

สำหรับธุรกิจขายของหน่วยสหกรณ์นิคมยังไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ เนื่องจากผลิตทางการเกษตร ไคแก่ มันสำปะหลัง อ้อย ของสมาชิกนั้น หน่วยสหกรณ์นิคมไม่สามารถรวบรวมแล้วนำไปขายได้ ทั้งนี้เพราะว่าผลผลิตเหล่านี้จะต้องนำส่งโรงงานโดยตรง และผลผลิตมีจำนวนมากเกินกว่าหน่วยสหกรณ์จะรวบรวมไคและหน่วยสหกรณ์นิคมไม่มีรถบรรทุก ที่จะบรรทุกผลผลิตไปขายได้ สำหรับบางพารานั้นในช่วงนี้ผลผลิตยังมีน้อยหน่วยสหกรณ์จึงยังไม่ทำการรวบรวม แต่เป็นที่เชื่อได้ว่าในอนาคตอันใกล้นี้ เมื่อสมาชิกเก็บผลผลิตย่างเต็มที่หรือเป็นจำนวนมากแล้ว หน่วยสหกรณ์จะต้องมีการรวบรวมผลผลิตออกขายแน่นอน

ธุรกิจส่งเสริม

ธุรกิจส่งเสริมเป็นธุรกิจที่สำคัญมากอีกธุรกิจหนึ่งที่ทำหน้าที่ช่วยให้สมาชิกสามารถที่จะทำการผลิตแล้วไคผลผลิตมากขึ้น มีคุณภาพดีขึ้น และช่วยให้สมาชิกได้รับความรู้และข่าวสารเพิ่มมากขึ้น สำหรับหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวงนี้ ไคส่งเสริมให้สมาชิกปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง เพื่อที่จะทำให้สมาชิกได้มีรายได้ดีขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพราะว่าการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังเป็นการลดพื้นที่และผลผลิตของมันสำปะหลัง ราคา มันสำปะหลังจะสูงขึ้น สมาชิกจะขายมันสำปะหลังไคราคาดี นอกจากนี้สมาชิกผู้มีรายได้จากการผลิตยางพาราเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งธุรกิจส่งเสริมนี้ หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ไคมุ่งเน้นการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง เป็นงานหลักตามโครงการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ รายจ่าย และกำไรสุทธิ

รายได้ของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวงที่สำคัญ มีดังนี้คือ

1. รายได้จากธุรกิจเครดิต
2. รายได้จากธุรกิจซื้อ
3. รายได้อื่น ๆ ได้แก่ ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร, ส่วนแบ่งขาย

ปฏิบัติตามโครงการ ค่าธรรมเนียมแรกเข้า เงินรับคืนจาก อ.ค.ก. รายได้เบ็ด-
เตล็ด หนี้สูญรับคืน รายได้ตลาดนัด ดอกเบี้ยค่าปรับ เนื่องจากพ้นกำหนดชำระตาม
สัญญา

รายได้ของหน่วยสหกรณ์นิคม

หน่วยสหกรณ์มีรายได้จากธุรกิจเครดิต ธุรกิจซื้อ และรายได้อื่น ๆ
ก่อนเข้าร่วมโครงการหน่วยสหกรณ์นิคม มีรายได้จากธุรกิจเครดิตเฉลี่ย
1,986,303.13 บาท ในระหว่างปี 2523-2526 และรายได้อื่น ๆ เป็นจำนวน
เฉลี่ย 58,416.39 บาท และหลังจากเข้าร่วมโครงการ (ปี 2527-2529)
ของหน่วยสหกรณ์นิคม ทำให้หน่วยสหกรณ์นิคมมีรายได้จากธุรกิจเครดิตเฉลี่ย
5,057,639.75 บาท คิดเป็นร้อยละ 97.73 ของรายได้ทั้งหมด รายได้เฉพาะ
ธุรกิจเฉลี่ย 51,060.15 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.99 ของรายได้ทั้งหมด รายได้
อื่น ๆ เฉลี่ย 66,339.47 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.28 ของรายได้ทั้งหมด ซึ่งจาก
ผลการดำเนินงาน ปรากฏว่าหลังจากเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ทำให้
หน่วยสหกรณ์นิคมมีรายได้จากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเข้าโครงการ
ของหน่วยสหกรณ์นิคม ตารางที่ 15-16

ตารางที่ 15 แสดงรายได้ก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526

ปี	รายการ	ธุรกิจเศรษฐกิจ (ขาย/บริการ)		รายได้เฉพาะธุรกิจ		รายได้อื่นๆ	
		บาท	%	บาท	%	บาท	%
2523		1,825,876.88	98.39	-	-	30,103.14	1.61
2524		2,228,026.12	97.82	-	-	49,665.43	2.18
2525		1,816,158.15	97.99	-	-	38,996.18	2.10
2526		2,065,151.25	94.93	-	-	114,902.81	5.27
	เฉลี่ย	1,986,303.13	97.14	-	-	58,416.39	2.86

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระยอง

ตารางที่ 16 แสดงรายได้หลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529

ปี	รายการ	ธุรกิจเศรษฐกิจ(ขาย/บริการ)		รายได้เฉพาะธุรกิจ		รายได้อื่น ๆ	
		บาท	%	บาท	%	บาท	%
2527		2,886,008.00	97.73	-	-	66,986.08	2.27
2528		3,655,863.64	98.36	-	-	60,193.60	1.62
2529		8,631,047.62	97.46	153,180.44	1.73	71,838.73	0.81
	เฉลี่ย	5,057,639.75	97.73	51,060.15	0.99	66,339.47	1.28

รายจ่ายของหน่วยสหกรณ์คัม

หน่วยสหกรณ์คัมชะแวง ส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าเบี้ยเลี้ยง พาหนะ ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ค่าเช่า ค่าของใช้สำนักงาน ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ ค่าเสียหายจากสินค้าเสื่อมชำรุด ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ จากธุรกิจเครดิต ได้แก่ ค่าเดือนหนี้สูญดอกเบี้ยค้างรับ จากธุรกิจการซื้อ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการขาย จากตารางที่ 17-18 คนทุนสินค้าขายและบริการสูงสุด ก่อนเข้าโครงการคือ ปี 2524 จำนวน 2,013,428.85 บาท ค่าสุดในปี 2525 จำนวน 1,604,393.32 บาท หลังเข้าโครงการ คนทุนสินค้าที่ขายและบริการสูงสุดคือ ปี 2526 จำนวน 7,846,980.01 บาท ค่าสุดในปี 2527 จำนวน 2,292,428.28 บาท คนทุนสินค้าที่ขายและบริการเฉลี่ยแล้วหลังเข้าโครงการจะสูงกว่าก่อนเข้าโครงการ คือก่อนเข้าโครงการเฉลี่ย 1,738,185.01 บาท หลังเข้าโครงการเฉลี่ย 4,360,036.98 บาท ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจก่อนเข้าโครงการสูงสุดปี 2526 จำนวน 11,142.55 บาท ค่าสุดในปี 2523 จำนวน 533.20 บาท หลังเข้าโครงการค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสูงสุดใน 2528 จำนวน 20,281.35 บาท ค่าสุดในปี 2527 จำนวน 3,127.61 บาท ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจเฉลี่ยก่อนเข้าโครงการ 3,593.75 บาท หลังเข้าโครงการค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจเฉลี่ย 11,565.74 บาท จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจหลังเข้าโครงการจะสูงกว่าก่อนเข้าโครงการ สำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานนั้น ก่อนเข้าโครงการ ค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุดปี 210,351.52 บาท ค่าสุดในปี 2523 จำนวน 39,134.55 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจหลังเข้าโครงการสูงสุดในปี 2529 จำนวน 432,394.09 บาท ค่าสุดในปี 2527 จำนวน 216,901.17 บาท จะเห็นได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจหลังเข้าโครงการสูงกว่าก่อนเข้าโครงการ ซึ่งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยหลังเข้าโครงการ 325,426.38 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ย ก่อนเข้าโครงการ 98,501.18 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำไรสุทธิ ของหน่วยสหกรณ์นิคมมีแนวโน้มสูงขึ้น ก่อนเข้าโครงการหน่วยสหกรณ์นิคมมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 202,351.87 บาท หลังเข้าโครงการหน่วยสหกรณ์นิคมมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 478,343.60 บาท แสดงให้เห็นว่าหลังเข้าโครงการหน่วยสหกรณ์นิคมมีกำไรสุทธิเฉลี่ยสูงกว่า ก่อนเข้าโครงการ

จากตาราง 19-20 เมื่อเปรียบเทียบรายไถ่ รายจ่าย และกำไรสุทธิแล้ว ปรากฏว่าก่อนเข้าโครงการหน่วยสหกรณ์นิคมมีรายไถ่ทั้งหมดเฉลี่ย 2,044,719.77 บาท รายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ย 1,842,367.89 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 90.16 ของรายไถ่ทั้งหมด กำไรสุทธิเฉลี่ย 202,351.87 บาท หรือร้อยละ 9.84 ของรายไถ่ทั้งหมด หลังเข้าโครงการหน่วยสหกรณ์นิคม มีรายไถ่ทั้งหมดเฉลี่ย 5,175,039.37 บาท รายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ย 4,696,695.77 บาท หรือร้อยละ 89.05 ของรายไถ่ทั้งหมด กำไรสุทธิเฉลี่ย 478,343.60 บาทหรือร้อยละ 10.95 ของรายไถ่ทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า หลังเข้าโครงการแล้วรายจ่ายของหน่วยสหกรณ์นิคมลดลงเมื่อเทียบจากรายไถ่ทั้งหมด และมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบจากรายไถ่ทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 แสดงค่าใช้จ่ายก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526

รายการ ปี	ต้นทุน ชาย/บริการ		ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ		ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
2523	1,661,118.26	97.67	533.20	0.03	39,134.55	2.30
2524	2,013,428.85	96.60	1,771.16	0.09	69,098.37	3.31
2525	1,604,392.32	94.98	9,280.08	0.55	75,420.09	4.47
2526	1,673,800.62	88.31	11,142.55	0.59	210,351.52	11.10
เฉลี่ย	1,738,185.01	94.45	3,593.75	0.20	98,501.18	5.35

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระยะเวลา

ตารางที่ 18 แสดงค่าใช้จ่ายหลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529

รายการ ปี	ต้นทุน ชาย/บริการ		ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ		ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
2527	2,292,428.28	91.24	3,127.61	0.13	216,901.17	8.63
2528	2,940,702.65	89.44	20,281.35	0.62	326,983.86	9.94
2529	7,846,980.01	94.65	11,288.26	0.14	432,396.09	5.21
เฉลี่ย	4,360,036.98	92.82	11,565.74	0.25	325,426.38	6.93

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระยะเวลา

ตารางที่ 19 แสดงรายได้ รายจ่าย กำไรสุทธิ ก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526

ปี	รายได้		รายจ่าย		กำไรสุทธิ	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
2523	1,865,980.02	100	1,700,786.01	91.15	165,194.01	8.85
2524	2,277,689.55	100	2,084,298.38	91.51	193,391.17	8.49
2525	1,855,154.33	100	1,689,092.49	91.05	166,161.84	8.95
2526	2,180,055.16	100	1,895,294.69	86.94	284,760.47	13.03
เฉลี่ย	2,044,719.77	100	1,842,367.89	90.16	202,351.87	9.84

ตารางที่ 20 แสดงรายได้ รายจ่าย กำไรสุทธิ หลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529

ปี	รายได้		รายจ่าย		กำไรสุทธิ	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
2527	2,952,994.08	100	2,512,457.06	85.08	440,537.02	14.91
2528	3,716,057.24	100	3,286,967.89	88.45	429,089.35	11.55
2529	8,856,066.75	100	8,290,662.36	93.62	565,404.43	6.38
เฉลี่ย	5,175,039.37	100	4,696,695.77	89.05	478,343.60	10.95

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระยอง

อัตราส่วนทางการเงิน

เป็นเครื่องมือทางการเงินที่จะใช้หลักในการวิเคราะห์และประเมินผลความสามารถของการบริหารเงินทุน ที่กิจการมีอยู่เกิดจากการเปรียบเทียบโดยนำรายการที่ปรากฏในงบการเงิน สำหรับระยะเวลาหนึ่งมาสัมพันธ์ในรูปของสัดส่วนหรืออัตราร้อยละ อันจะช่วยในการตัดสินใจของผู้ที่สนใจหรือเกี่ยวกับกิจการนั้น เพราะการวิเคราะห์นี้จะชี้ของรอบบางสิ่ง ทำให้ผู้วิเคราะห์เห็นอะไรบางอย่างที่สามารถหาข้อเท็จจริงได้ ผู้วิเคราะห์ฐานะทางการเงินจึงเปรียบเสมือนนักสืบผู้วิเคราะห์ จึงนิยมใช้อัตราสวนหลายประเภทในการวิเคราะห์หาข้อเท็จจริง ซึ่งการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินไม่ใช่เรื่องยุ่งยากอะไร เนื่องจากมีสูตรที่ใช้ในการคำนวณอยู่แล้วแค่การที่จะนำผลลัพธ์ที่คำนวณได้มาใช้ประโยชน์เป็นเรื่องยุ่งยากมาก ผู้ใช้ต้องเข้าใจถึงความเป็มมาของอัตราส่วนแต่ละอัตราส่วน บัญชีต่าง ๆ ที่แบ่งอยู่ในอัตราส่วนนั้น ๆ การใช้ประโยชน์จากอัตราส่วนของอาศัยการแปลความ ความชำนาญและไหวพริบของผู้วิเคราะห์

อัตราส่วนทางการเงินนั้นจะใช้ประโยชน์ได้มาก เมื่อนำแปลความและอาศัยการเปรียบเทียบซึ่งกระทำไป 3 รูปแบบคือ

1. เปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานของประเทศ
2. เปรียบเทียบกับกิจการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน
3. เปรียบเทียบกับอัตราส่วนในอดีตของกิจการนั่นเอง

สำหรับในการทำการศึกษาค้างนี้จะเปรียบเทียบกับกิจการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกันคือ หน่วยสหกรณ์นิคมชนาคกลาง ในเขตเศรษฐกิจการเกษตรที่ 2 สำหรับการจับว่าสหกรณ์ใดเป็นสหกรณ์ขนาดใดนั้นมีเกณฑ์วัดดังนี้

1. สหกรณ์ขนาดเล็กทุนการดำเนินงานต่ำกว่า 5 ล้านบาท
2. สหกรณ์ขนาดกลางทุนการดำเนินงานเกินกว่า 5 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 15 ล้านบาท
3. สหกรณ์ขนาดใหญ่ ทุนการดำเนินงานเกินกว่า 15 ล้านบาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง เป็นหน่วยสหกรณ์นิคมขนาดกลาง อยู่ในเขตเศรษฐกิจที่ 2 มี การเปรียบเทียบกับกิจการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 อัตราส่วนทางการเงินมาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อัตราส่วน	เกณฑ์กลุ่มเขต 2
1. อัตราส่วนหมุนเวียน (ต่อ 1)	1.32
2. อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน (ต่อ 1)	1.95
3. อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิน (ต่อ 1)	0.39
4. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ)	2.64
5. อัตรากำไรสุทธิ (ร้อยละ)	7.97
6. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	6.66

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของหน่วยสหกรณ์ สามารถแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

1. การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)
2. การวิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ (Leverage Ratio)
3. วิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ (Efficiency Ratio)
4. วิเคราะห์อัตราส่วนกำไร (Profitability Ratio)

1. วิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)

การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง ใช้วิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้สินหมุนเวียนของหน่วยสหกรณ์ โดยพิจารณาจากทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องของสหกรณ์ ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ และทรัพย์สินคงเหลือของสหกรณ์ อัตราส่วนที่ไว้วัด ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \quad \text{ต่อ 1}$$

อัตราส่วนมาตรฐานที่ใช้เปรียบเทียบ 1:37:1

การวิเคราะห์ตามปกติแล้ว เขาถือว่าอัตราส่วนยิ่งสูง ความคล่องตัวยิ่งมาก คือมีความสามารถในการชำระหนี้สินมาก หรือเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในมือสูง เมื่อนำเอาทรัพย์สินหมุนเวียนชำระหนี้ส่วนที่เป็นหนี้หมุนเวียนแล้ว ก็ยังคงมีเงินสดในมือเหลืออยู่ในการใช้จ่ายประจำวัน

จากตารางที่ 22-23 แสดงให้เห็นถึงอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์จากผลการวิเคราะห์ในรอบ 4 ปี ตั้งแต่ปี 2523-2526 ก่อนการเข้าร่วมโครงการของหน่วยนิคมสหกรณ์ ปรากฏว่า มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์เฉลี่ยเท่ากับ 1.24 เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนทุนหมุนเวียนมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งเท่ากับ 1.37 แสดงว่าผลการดำเนินงานหน่วยสหกรณ์นิคม มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำกว่าอัตรามาตรฐานของหน่วยสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน โดยมีอัตราส่วนสูงสุดเท่ากับ 1.31 ในปี 2524 และมีอัตราส่วนต่ำสุดเท่ากับ 1.02 ในปี 2523 หลังจากเข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคมแล้วปรากฏว่า ผลการดำเนินงานในรอบ 3 ปี ตั้งแต่ปี 2527-2529 ที่นำมาแสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของหน่วยสหกรณ์นิคม เฉลี่ยเท่ากับ 1.40 เมื่อเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐาน ของหน่วยสหกรณ์นิคมในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งเท่ากับ 1.37 ดังนั้น หน่วยสหกรณ์นิคม จะมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนหลังจากเข้าร่วมโครงการหน่วยสหกรณ์นิคมสูงกว่ามาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน ในปี 2529 สหกรณ์มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนสูงสุด คือ เท่ากับ 1.46 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่น่าพอใจ

ตารางที่ 22 แสดงอัตราส่วนทุนหมุนเวียนก่อนเข้าโครงการ ของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526

รายการ	ปี 2523	2524	2525	2526	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน	3,074,518.36	3,879,659.40	6,284,450.36	8,776,980.54	5,503,902.17
หนี้สินหมุนเวียน	3,020,330.63	2,966,314.99	4,967,591.39	6,865,652.12	4,454,973.28
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	1.02	1.31	1.27	1.28	1.24
อัตราส่วนมาตรฐาน (คอ1)	1.37	1.37	1.37	1.37	1.37
ประเมินผล	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระบุของ

ตารางที่ 23 แสดงอัตราส่วนทุนหมุนเวียนหลังเข้าโครงการ ของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529

รายการ	ปี 2527	2528	2529	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน	10,126,815.58	11,052,902.51	12,587,206.72	11,255,641.60
หนี้สินหมุนเวียน	7,567,574.66	7,930,451.96	8,605,276.05	8,034,434.22
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	1.34	1.39	1.46	1.4
อัตราส่วนมาตรฐาน (คอ1)	1.37	1.37	1.37	1.37
ประเมินผล	ต่ำไป	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระบุของ

2. การวิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ (Debt Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของเงินทุนของกิจการ ว่าประกอบด้วยส่วนที่เป็นหนี้สินกับส่วนที่เป็นทุนอย่างละเท่าใด ซึ่งโครงสร้างของกิจการจะสามารถใช้ประกอบการวิเคราะห์ได้หลายประการคือ

1. ในค่านผู้ให้สินเชื่อ หรือสามารถถึงความปลอดภัยในการใหญ่ โดยดูจากทุนของสหกรณ์ ทุนของสหกรณ์มีเพียงเล็กน้อย ผู้ให้สินเชื่อก็องรับความเสี่ยงในการใหญ่มาก

2. ในค่านทุนของสหกรณ์และผู้บริหาร ถ้าสหกรณ์จัดหาทุนโดยวิธีการเพิ่มหนี้สินสหกรณ์ก็จะไถ่ค่าไ้มากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องมีการควบคุมการลงหนี้ที่ถี่และภาวะเศรษฐกิจเอื้ออำนวยอัตราส่วนที่ชี้วัดคือ

อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน (Total debt to net worth)

เป็นอัตราส่วนระหว่างหนี้สินทั้งสิ้นกับทุนของสหกรณ์ ผลลัพธ์ที่จะได้จะบอกให้ทราบว่า วันที่จัดทำบัญชี กิจการมีหนี้สินเป็นกี่เท่าของทุน แสดงถึงความสามารถในการวิเคราะห์ระยะยาวว่าสหกรณ์ มีทุนของตนเองเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้เพียงใด เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}} \quad \text{ต่อ } 1$$

อัตราส่วนมาตรฐานที่ใช้เปรียบเทียบ 1.95 : 1

จากตารางที่ 24-25 แสดงให้เห็นถึงอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ ในระยะก่อนที่จะมีการเข้าโครงการหน่วยสหกรณ์นิคม สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนสูงสุดในปี 2523 เท่ากับ 6.35:1 รองลงมาคือในปี 2525 เท่ากับ 4.13 : 1 ต่ำสุดในปี 2524 เท่ากับ 3.61 และจากการเปลี่ยนแปลงในรอบ 4 ปีก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเฉลี่ยเท่ากับ 4.22:1 เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนต่ออัตรามาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกันซึ่งเท่ากับ 1.95:1 จะแสดงให้เห็นว่าเป็นที่ไม่น่าพอใจ หลังจากสหกรณ์ได้เข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ในปี 2527 เป็นต้นมา ผลการดำเนินงานในระยะเวลา 3 ปี คือ ปี 2527-2529 ปรากฏว่าอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนสูงสุดเท่ากับ 3.11:1 และต่ำสุดเท่ากับ 2.23:1 ในปี 2527 กับปี 2529 ตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนภายหลังเข้าร่วมโครงการของ
หน่วยสหกรณ์นิคม ซึ่งเฉลี่ยเท่ากับ 2.56:1 กับอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์
ในกลุ่มเดียวกันแล้ว ก็ยังมีผลไม่เป็นที่น่าพอใจแต่ก็ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งจะเห็นได้ว่า
อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของหน่วยสหกรณ์นิคม ซึ่งก่อนเข้าร่วมโครงการและหลัง
เข้าร่วมโครงการมีผลไม่เป็นที่น่าพอใจ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 24 แสดงอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526

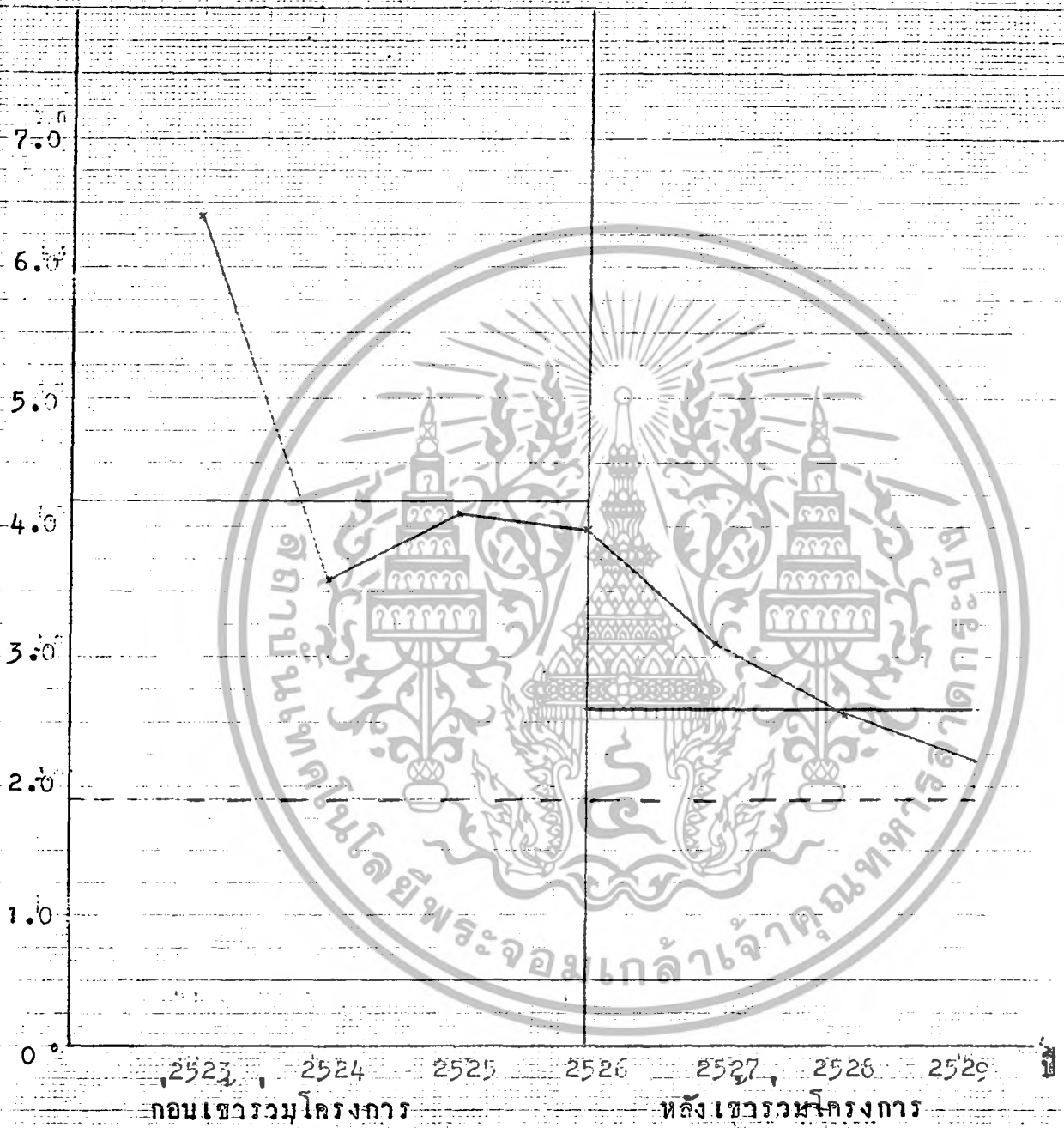
ปี	2523	2524	2525	2526	เฉลี่ย
หนี้สินทั้งสิ้น	3,020,410.63	2,966,954.99	4,968,977.12	6,870,501.00	4,456,710.49
ทุนของสหกรณ์ตัวเฉลี่ย	476,014.55	821,745.78	1,201,958.07	1,729,596.05	1,057,328.61
อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	6.35	3.61	4.13	3.97	4.22
อัตราส่วนมาตรฐาน	1.95	1.95	1.95	1.95	1.95
ประเมินผล	ไม่น่าพอใจ	ไม่น่าพอใจ	ไม่น่าพอใจ	ไม่น่าพอใจ	ไม่น่าพอใจ

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระบุของ

ตารางที่ 25 แสดงอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนหลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529

ปี	2527	2528	2529	เฉลี่ย
หนี้สินทั้งสิ้น	7,573,802.30	7,957,107.23	8,662,387.25	8,064,432.26
ทุนของสหกรณ์ตัวเฉลี่ย	2,439,172.39	1,131,607.29	3,867,988.23	3,146,255.97
อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	3.11	2.54	2.23	2.56
อัตราส่วนมาตรฐาน	1.95	1.95	1.95	1.95
ประเมินผล	ไม่น่าพอใจ	ไม่น่าพอใจ	ไม่น่าพอใจ	ไม่น่าพอใจ

อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน

- x x x = อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน
- = อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของบริษัท
- - - = อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของบิดา

ภาพที่ 3 แสดงอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน ก่อน-หลังเข้าร่วมโครงการ ของหน่วย สหกรณ์นิคม ปี 2523-2529

การคำนวณการคำนวณค่า
ใช้

3. การวิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ (Efficiency Ratio)

เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของสหกรณ์ ซึ่งอัตราส่วนที่ใช้วิเคราะห์ประสิทธิภาพ คือ

1. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดของสหกรณ์ว่าอยู่ในระดับสูงต่ำแค่ไหน ถ้าอัตราส่วนนี้สูงหรือค่า แสดงถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณของธุรกิจกับขนาดของสินทรัพย์ที่มีอยู่โดยปกติ ถ้าอัตราส่วนการหมุนเวียนนี้มีอัตราส่วนสูง แสดงว่าความสามารถของกิจการมีประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุน ถ้าทำได้แสดงว่าประสิทธิภาพยังไม่มีดี เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น} = \frac{\text{ยอดรวมราคาใบทั้งสิ้น}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นต้นเฉลี่ย}} \quad \text{: รอบ}$$

อัตราส่วนมาตรฐานที่ใช้เปรียบเทียบ 0.39 : รอบ

จากตารางที่ 26-27 แสดงอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นในระยะก่อนที่จะมีการเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นี้คือ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นสูงสุด เท่ากับ 0.60 ในปี 2529 ต่ำสุดในปี 2526 เท่ากับ 0.28 เมื่อเทียบอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นเฉลี่ย ระหว่างปี 2523-2526 ก่อนเข้าร่วมโครงการของนิคมสหกรณ์ เท่ากับ 0.40 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เพราะสูงกว่าอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน ต่อมาในระยะหลังมีสหกรณ์ได้เข้าร่วมโครงการของนิคมสหกรณ์ ระหว่างปี 2527-2529 ปรากฏว่ารอบระยะเวลา 3 ปี ที่ได้มีการเข้าร่วมโครงการ ทำให้อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นเฉลี่ยเท่ากับ 0.47 ซึ่งสูงกว่าอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน โดยเฉพาะในปี 2529 มีค่าสูงซึ่งถึง 0.73 แสดงให้เห็นว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของสหกรณ์ ก่อนที่จะเข้าโครงการและหลังจากเข้าโครงการ แล้งมีผลเป็นที่น่าพอใจ

ตารางที่ 26 แสดงอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์กรม ปี 2523-2526

รายการ	ปี 2523	2524	2525	2526	เฉลี่ย
รายได้ทั้งสิ้น	1,865,980.02	2,277,689.55	1,855,154.33	2,180,054.16	2,044,719.52
สินทรัพย์คงงวดทั้งสิ้น	3,666,895.48	3,963,961.69	6,376,218.56	8,922,783.66	5,732,464.85
สินทรัพย์ปลายงวดทั้งสิ้น	3,560,174.91	3,666,895.48	3,963,961.69	6,376,218.56	4,391,812.66
สินทรัพย์ถัวเฉลี่ยทั้งสิ้น	3,613,535.20	3,815,428.59	5,170,090.13	7,649,501.11	5,062,138.76
อัตราการหมุนเวียนของ ทรัพย์สินทั้งสิ้น (รอบ)	0.52	0.60	0.36	0.28	0.40
อัตราส่วนมาตรฐาน	0.39	0.39	0.39	0.39	0.39
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	ต่ำไป	ต่ำไป	น่าพอใจ

ที่มา : หน่วยสหกรณ์กรมชะแอะ ระยอง

ตารางที่ 27 แสดงอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นหลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529

ปี	2527	2528	2529	เฉลี่ย
รายการ				
รายได้ทั้งสิ้น	2,952,994.08	3,716,057.24	8,856,066.79	5,175,039.37
สินทรัพย์คงวคทั้งสิ้น	10,399,864.42	11,393,759.68	12,961,211.26	11,584,945.12
สินทรัพย์ปลายวคทั้งสิ้น	8,922,783.66	10,399,864.42	11,393,759.68	10,238,802.59
สินทรัพย์ถัวเฉลี่ยทั้งสิ้น	9,661,324.04	10,896,812.05	12,177,485.47	10,911,873.85
อัตราการหมุนเวียนของ ทรัพย์สินทั้งสิ้น (รอบ)	0.31	0.34	0.73	0.47
อัตราสวนมาตรฐาน	0.39	0.39	0.39	0.39
ประเมินผล	ต่ำไป	ต่ำไป	น่าพอใจ	น่าพอใจ

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมทะเลาะ ระยอง

2. อัตราผลตอบแทนคอสินทรัพย์ (Return on total Assets)

เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรในการดำเนินงานกับสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นในรอบระยะเวลาปีบัญชีที่ผ่านมาสหกรณ์มีกำไร จากการดำเนินงานเป็นร้อยละเท่าใด ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งอัตราผลตอบแทนคอสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนคอสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรในการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น ณ เฉลี่ย}} \%$$

อัตราส่วนมาตรฐานที่ใช้เปรียบเทียบ ร้อยละ 2.64

จากตารางที่ 28-29 แสดงอัตราผลตอบแทนคอสินทรัพย์ของสหกรณ์ ก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการของนิคมสหกรณ์ ในระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ปี 2523-2526 อัตราผลตอบแทนคอสินทรัพย์สูงสุดเท่ากับร้อยละ 5.00 ในปี 2523 กับปี 2524 และต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 0.27 ในปี 2525 อัตราเฉลี่ยของสหกรณ์ 4 ปี เท่ากับร้อยละ 4.00 หมายความว่า หุน 100 บาทของทรัพย์สินทั้งสิ้นสหกรณ์ สามารถใช้ดำเนินงาน เพื่อหากำไรได้ 4.00 บาท ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตรามาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน และเป็นผลที่น่าพอใจ เมื่อหน่วยสหกรณ์นิคม โคเข้าร่วมในโครงการของนิคมสหกรณ์ ตั้งแต่ปี 2527-2529 ในรอบระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมาผลการดำเนินงาน ปรากฏว่าอัตราส่วนผลตอบแทนคอสินทรัพย์เฉลี่ยของหน่วยสหกรณ์นิคม เท่ากับร้อยละ 4.38 แสดงว่าเมื่อมีสมาชิกบางส่วนเข้าร่วมโครงการ แล้วทำให้อัตราผลตอบแทนคอสินทรัพย์เพิ่มขึ้นกว่าเดิม แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานแล้ว ก็ยังสูงกว่าของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน จึงได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ดังนั้น จากผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคม จะเห็นได้ว่าอัตราส่วนผลตอบแทนคอสินทรัพย์ ของสหกรณ์ทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ มีผลเป็นที่น่าพอใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 28 แสดงอัตรารวมคอบแทนต่อสินทรัพย์ก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526

ปี	2523	2524	2525	2526	เฉลี่ย
รายการ					
กำไรในการดำเนินงาน	165,194.01	193,391.17	166,061.84	284,760.47	202,351.87
สินทรัพย์คงวคทั้งสิ้น	3,666,895.48	3,963,961.69	6,376,218.56	8,922,783.66	5,732,464.85
สินทรัพย์ปลายวคทั้งสิ้น	3,560,174.91	3,666,895.48	3,963,961.69	6,376,218.56	4,391,812.66
สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย	3,613,535.20	2,815,428.59	5,170,090.13	7,649,501.11	5,062,138.76
อัตรารวมคอบแทนต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ)	5.00	5.00	3.21	4.00	4.00
อัตรารวมมาตรฐาน	2.64	2.64	2.64	2.64	2.64
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ

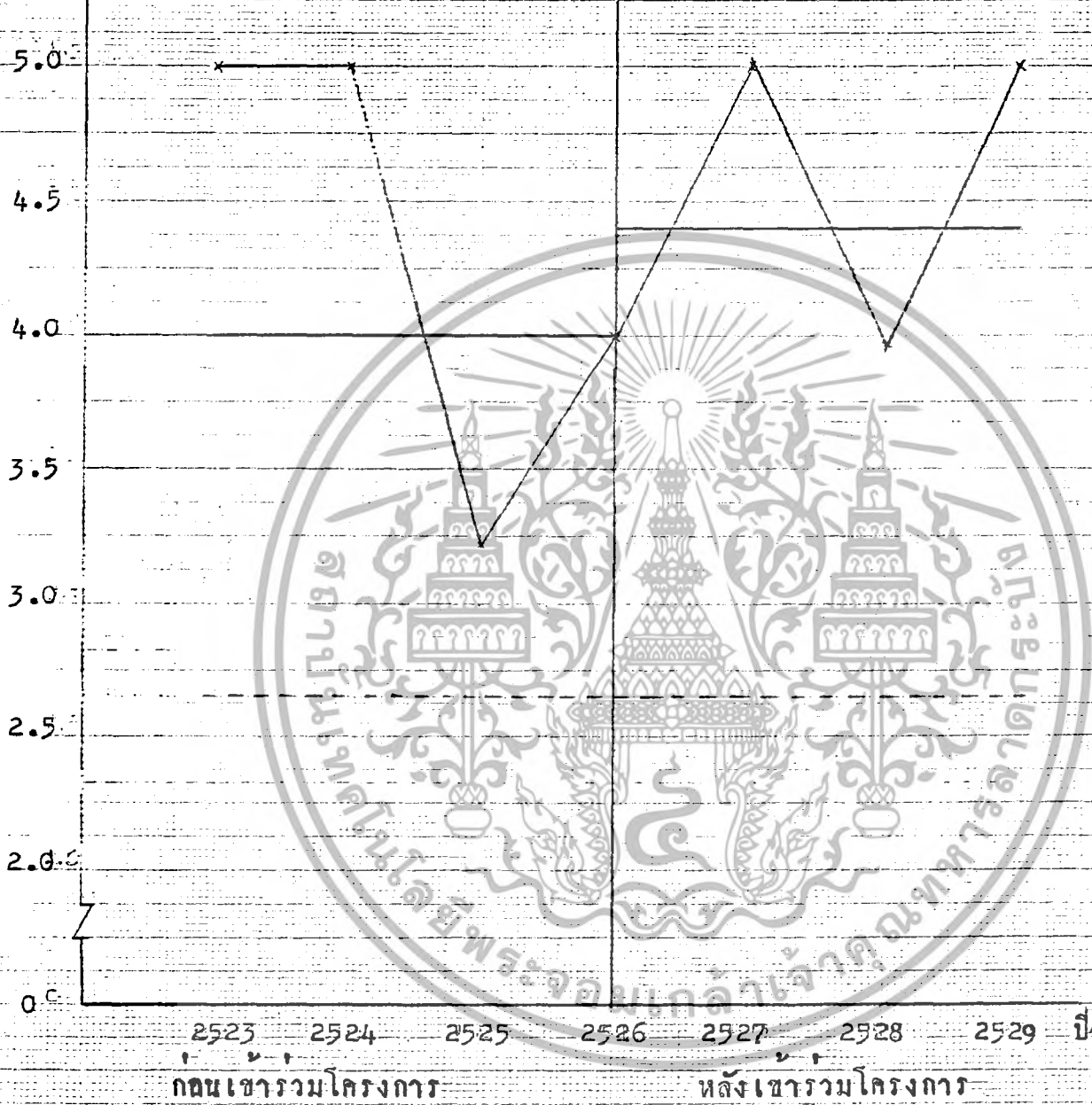
ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ะบียง

ตารางที่ 29 แสดงอัตรายลคอบแทนคอสินทรัพย์หลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์คัม ปี 2527-2529

ปี	2527	2528	2529	เฉลี่ย
รายการ				
กำไรในการดำเนินงาน	440,537.02	428,089.35	565,404.43	478,010.27
สินทรัพย์คงวคทั้งสิน	10,399,864.42	11,393,759.68	12,961,211.26	11,585,278.45
สินทรัพย์ปลายวคทั้งสิน	8,922,783.66	10,399,864.42	11,393,759.68	10,238,802.59
สินทรัพย์ทั้งสินเฉลี่ย	9,661,324.04	10,896,812.05	12,177,485.47	10,911,873.85
อัตรายลคอบแทนคอสินทรัพย์ (ร้อยละ)	5.00	3.93	5.00	4.38
อัตรายลคอบแทนคอสินทรัพย์	2.64	2.64	2.64	2.64
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ

ที่มา : หน่วยสหกรณ์คัมชะแะ ระยอง

ราคาตอบแทนที่ดินทรัพย์สิน

- = อัตราดอกเบี้ยทรัพย์สิน
- - - - = อัตราส่วนมากรฐาน
- = อัตราส่วนเฉลี่ย

ภาพที่ 5 แสดงอัตราผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน ก่อน-หลังเข้าร่วมโครงการของ

หน่วยงานกรณีศึกษา ปี 2523-2529

โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

4. การวิเคราะห์ผลกำไร (Profitability Ratio)

เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนที่ได้กับการลงทุนต่าง ๆ ของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยอัตราส่วนดังนี้

1. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Net Worth)

เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิประจำปีกับทุนของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยหุ้นที่สมาชิก คือ เงินสำรอง เงินสะสมตามข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งกำไร/ขาดทุนสุทธิประจำปี ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่าในรอบระยะเวลาที่ผ่านมาหน่วยสหกรณ์มีกำไรสุทธิ เป็นร้อยละเท่าใดของทุนหรือส่วนของผู้เป็นเจ้าของ ความสามารถในการทำกำไร ของกิจการอยู่ในอัตราเปอร์เซ็นต์สูงหรือค่าการที่อัตราผลตอบแทน จากเงินทุนของหน่วยสหกรณ์มีเองว่าไ้มากน้อยเพียงใด

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{ทุนของสหกรณ์เฉลี่ย}} \%$$

อัตรามาตรฐานที่ใช้เปรียบเทียบ ร้อยละ 7.97

จากตารางที่ 30-31 แสดงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ออกมาในช่วงก่อนที่สหกรณ์จะเข้าร่วมโครงการชอนนิคมสหกรณ์ระหว่างปี 2523-2526 ปรากฏว่าอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงสุด เท่ากับร้อยละ 34.70 ในปี 2523 รองลงมาเท่ากับร้อยละ 23.53 ในปี 2524 และต่ำสุดเท่ากับ 13.42 ในปี 2525 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในรอบ 4 ปี เท่ากับร้อยละ 19.14 สูงกว่าอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งเป็นผลที่น่าพอใจ ต่อมาสหกรณ์ได้เข้าร่วมในโครงการชอนนิคมสหกรณ์ ระหว่างปี 2527-2529 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในรอบ 3 ปี เฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 15.19 สูงกว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งเป็นที่น่าพอใจ เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของสหกรณ์ในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ และหลังการเข้าร่วมโครงการของนิคมสหกรณ์ แสดงผลเป็นที่น่าสนใจ ทั้ง 2 ช่วงระยะเวลา แต่จากตารางที่ 30-31 จะเห็นได้ว่าในช่วง ก่อนเข้าร่วมโครงการ สหกรณ์จะมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงกว่าในตอนหลังจากการเข้าร่วมโครงการซึ่งเป็นอัตราที่ต่ำกว่าเดิม เนื่องจากว่าสมาชิกบางส่วนต้องลดเนื้อที่ไร่โยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อที่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 30 อัตรารวมคอบแทนต่อส่วนของทุนก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2523-2526

ปี รายการ	2523	2524	2525	2526	เฉลี่ย
กำไรสุทธิประจำปี	165,194.01	193,391.17	166,061.84	284,760.47	202,351.87.
ทุนของสหกรณ์คนงวค	646,484.85	997,006.70	1,406,909.44	2,052,282.66	1,275,670.91
ทุนของสหกรณ์ปลายงวค	305,544.24	646,484.85	997,006.70	1,406,904.44	838,986.30
ทุนถัวเฉลี่ย	476,014.55	821,745.78	1,201,958.07	1,729,596.05	1,057,328.61
อัตรารวมคอบแทนต่อส่วน ของทุน	34.70	23.53	13.82	16.46	19.14
อัตราร่วมมาตรฐาน	7.94	7.94	7.94	7.94	7.94
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ

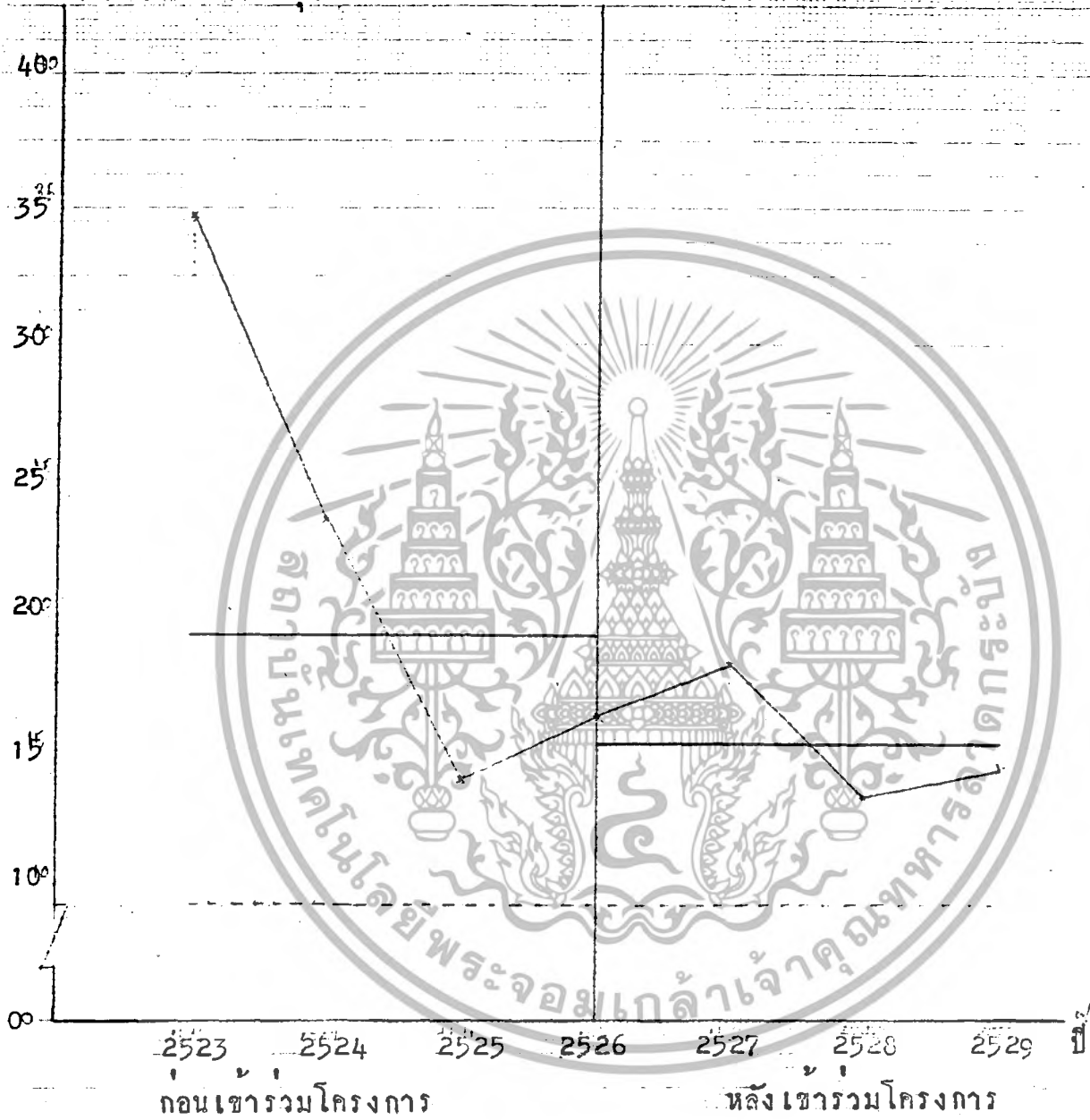
ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ะยะของ

ตารางที่ 31 อัตราราคาคอแบแทนต่อส่วนของทุนหลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529

ปี	2527	2528	2529	เฉลี่ย
รายการ				
กำไรสุทธิประจำปี	440,537.02	428,089.35	565,404.43	478,010.27
ทุนของสหกรณ์คงวค	2,826,062.12	2,437,152.45	4,298,824.01	3,520,679.53
ทุนของสหกรณ์ปลายวค	2,052,282.66	2,826,062.12	3,437,152.45	2,771,832.41
ทุนถัวเฉลี่ย	2,439,172.39	3,131,607.29	3,867,988.23	3,146,255.97
อัตราราคาคอแบแทนต่อส่วนของทุน	18.06	13.66	14.62	15.19
อัตราราคาคอแบแทนมาตรฐาน	7.97	7.97	7.97	7.97
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ะบ้อง

อัตราดอกเบี้ยแทนทดส่วนของคุณ

- x — อัตราดอกเบี้ยแทนทดส่วนของคุณ
- - - อัตราส่วนมาตรฐาน
- อัตราส่วนเฉลี่ย

ภาพที่ 6 - แสดงอัตราดอกเบี้ยแทนทดส่วนของคุณ ก่อน-หลังเข้าร่วมโครงการของหน่วย
 สหกรณ์นิคม-1, 2523-2529

เอกสารนี้เป็นเอกสารลับ การเปิดเผยข้อมูลอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันการเงิน
 ไม่ควรเผยแพร่ให้บุคคลอื่นทราบ และต้องนำเอกสารฉบับนี้คืนให้ทางสถาบันการเงิน

ปลุกมันสำปะหลังไปปลูกยางพาราแทน ซึ่งขณะนี้ยังไม่ได้รับผลผลิต แต่อย่างไรก็ตามอัตรานี้ก็ยังสูงกว่า อัตราสวนมาตรฐาน

2. อัตรากำไรสุทธิ (Profit Margin on sales)

เป็นอัตราสวนระหว่างกำไรสุทธิต่อยอดขาย ผลลัพธ์ที่ไคจะบอกให้ทราบว่าในรอบระยะเวลาปีบัญชีที่ผ่านมา สหกรณ์สามารถทำกำไรสุทธิไคร้อยละเท่าไคของยอดขาย หรือในทำนองเดียวกันกับที่วิเคราะห์อัตรากำไรสุทธิ อาจใช้กับกำไรขั้นต้นของสหกรณ์ เพื่อไคการเปลี่ยนแปลงขอลการดำเนินงานหลาย ๆ ปีติดต่อกัน จะแสดงถึงสมรรถภาพในการบริหารงานไคมากขึ้น เช่น ถ้าอัตรากำไรขั้นต้นไคยอยเปลี่ยนแปลง แต่กำไรสุทธิลดลง ตลอดระยะเวลาเดียวกันจะสรุปไคว่าอาจเกิดจากค่าใช้จ่ายเมื่อเทียบกับยอดขายแล้วสูงขึ้น จึงควรพิจารณาลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงานและในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตรากำไรขั้นต้นลดลง ตลอดระยะเวลาแสดงว่าอาจเกิดจากต้นทุนสินค้าสูงขึ้น เมื่อเทียบกับยอดขาย อัตรากำไรสุทธิ เขียนเป็นสูตรไคดังนี้

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{รายได้ทั้งสิ้น}} \times 100$$

อัตราสวนมาตรฐานที่ไค เปรียบเทียบ ร้อยละ 6.66

จากตารางที่ 2-1 แสดงอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ ซึ่งก่อนที่สหกรณ์จะไคมีการรวมโครงการของนิคมสหกรณ์ อัตรากำไรสุทธิสูงสุด เท่ากับร้อยละ 13.10 ในปี 2526 รองลงมาเท่ากับร้อยละ 9.0 ในปี 2525 ต่ำสุดในปี 2524 เท่ากับร้อยละ 8.5 จากในรอบ 4 ปี ที่นานมากอนเขาารวมโครงการของนิคมสหกรณ์ อัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ เฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 9.90 สูงกว่าอัตรากำไรสุทธิมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งเป็นผลที่น่าพอใจ ต่อมาเมื่อสหกรณ์ไคเข้าร่วมในโครงการของนิคมสหกรณ์ ระหว่างปี 2527 - ปี 2529 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ปรากฏว่า อัตรากำไรสุทธิ ในรอบ 3 ปี ที่อ่านมา เฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 9.24 สูงกว่าอัตรากำไรสุทธิมาตรฐานของกลุ่มสหกรณ์เดียวกัน ซึ่งเป็นผลที่น่าพอใจ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการและหลังการเข้าร่วมโครงการของนิคมสหกรณ์ ปรากฏว่าไคผลเป็นที่น่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 32 แสดงอัตรากำไรสุทธิก่อนเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม 2523-2526

ปี	2523	2524	2525	2526	เฉลี่ย
รายการ					
กำไรสุทธิประจำปี	165,194.01	193,391.17	166,061.84	284,760.47	202,351.87
รายได้อื่น	1,865,980.02	2,277,689.55	1,855,154.33	2,180,054.16	2,044,719.52
อัตรากำไรสุทธิ	8.9	8.5	9.0	13.10	9.90
อัตราสวนมาตรฐาน	6.66	6.66	6.66	6.66	6.66
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ	น่าพอใจ

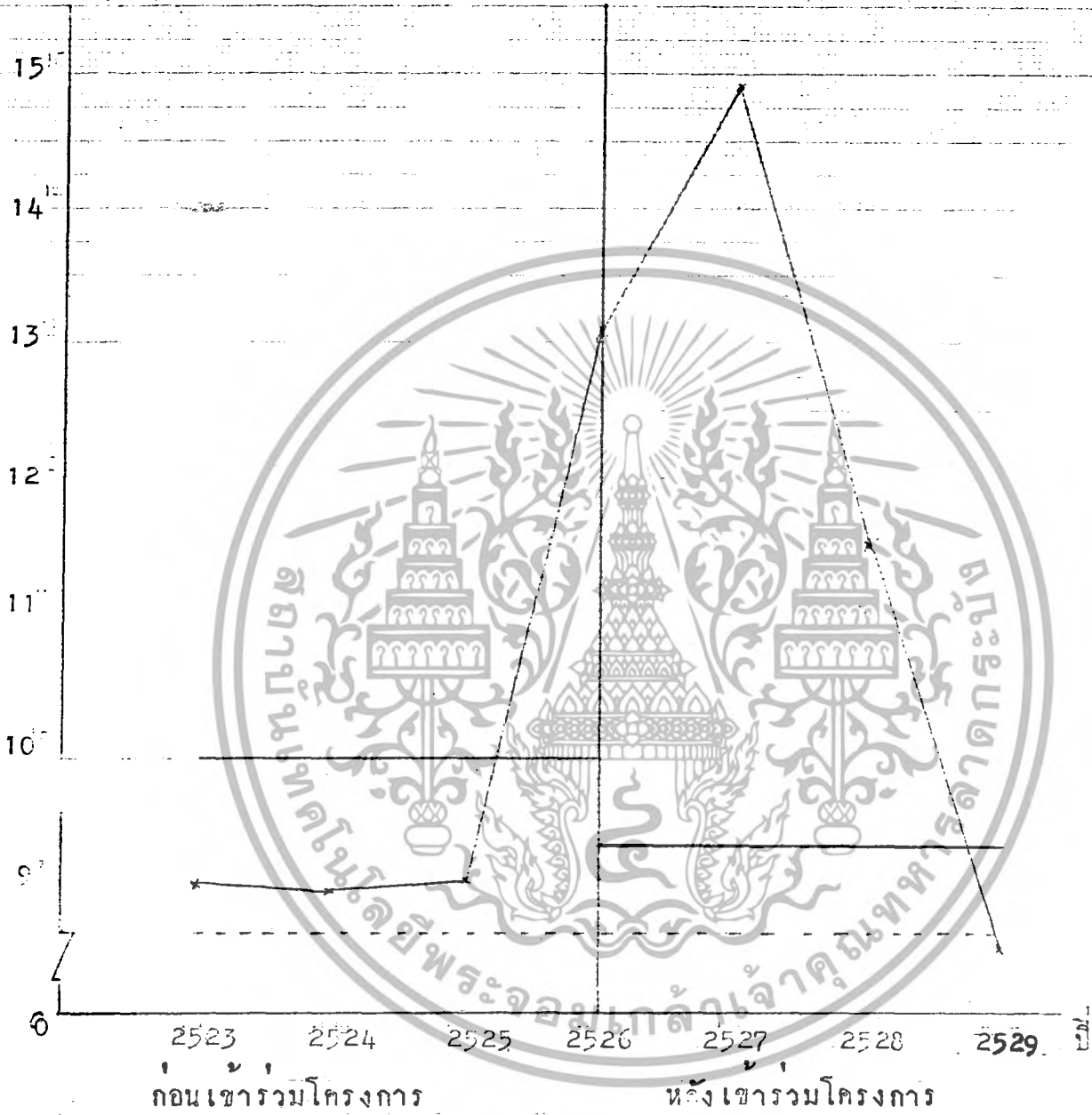
ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระยะเวลา

ตารางที่ 33 แสดงอัตรากำไรสุทธิหลังเข้าโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ปี 2527-2529

ปี	2527	2528	2529	เฉลี่ย
รายการ				
กำไรสุทธิประจำปี	440,537.02	429,089.35	565,404.43	478,010.27
รายได้ทั้งสิ้น	2,952,994.08	3,716,057.24	8,856,066.79	5,175,039.37
อัตรากำไรสุทธิ	14.90	11.55	6.40	9.24
อัตราสวนมาตรฐาน	6.66	6.66	6.66	6.66
ประเมินผล	น่าพอใจ	น่าพอใจ	ไม่น่าพอใจ	น่าพอใจ

ที่มา : หน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง ระยอง

อัตราค่าวัสดุ

- x — = อัตราค่าวัสดุ
- - - = อัตราส่วนมาตรฐาน
- = อัตราส่วนเฉลี่ย

ภาพที่ 7 แสดงอัตราค่าวัสดุ ก่อน-หลังเข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์คม ปี 2523-2529

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น หากมีข้อผิดพลาดประการใด
 ในวารสารนี้ขออภัยและขอความร่วมมือให้แจ้งข้อผิดพลาดและขอสงวนสิทธิ์ในเอกสารทุกครั้งที่มีนำไปใช้

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์นิคมชะแวง
ในระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าหน่วยสหกรณ์นิคมสามารถดำเนินงาน
ได้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดี จะเห็นได้จากในช่วงก่อนเข้าร่วมโครงการ
ที่หน่วยสหกรณ์นิคม ตั้งแต่ปี 2523-2526 ผลการดำเนินงานของหน่วยสหกรณ์
นิคมในรอบ 4 ปี นี้ยังมีประสิทธิภาพไม่ด้อย เราสามารถกู้ได้จากอัตราสภาพ
คล่องของหน่วยสหกรณ์นิคม โดยใช้อัตราส่วนหมุนเวียนของหน่วยสหกรณ์นิคม
จากผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าอัตราส่วนของทุนหมุนเวียนของหน่วยสหกรณ์นิคม
เฉลี่ยต่ำกว่าอัตราส่วนมาตรฐานของกลุ่มสหกรณ์เคี้ยว แสดงว่าในช่วงก่อนเข้า
ร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคมยังมีสภาพคล่องต่ำ แต่หลังจากเข้าร่วมโครง
การผลการดำเนินงานในรอบ 3 ปี ตั้งแต่ปี 2527-2529 ที่ผ่านมา อัตราส่วนทุนหมุน
เวียนเฉลี่ยสูงกว่าอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเคี้ยวกัน แสดงว่าหน่วย
สหกรณ์นิคมมีสภาพคล่องสูง การที่หน่วยสหกรณ์นิคมมีสภาพคล่องต่ำ เนื่องจาก
หน่วยสหกรณ์นิคมมีทรัพย์สินส่วนที่จะสามารถเปลี่ยน เป็นเงินสดได้ง่ายมีน้อยกว่าหนี
สินระยะสั้น ซึ่งจะเป็นอันตรายคอบหน่วยสหกรณ์นิคม ถ้าหน่วยสหกรณ์นิคมมีการจัดการ
ด้านการเงินผิดพลาด สำหรับอัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนทั้งก่อนเข้าร่วมโครงการ
และหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วมีผลไขนภาพพอใจเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วน
มาตรฐาน แต่หลังเข้าร่วมโครงการผลก็ขึ้นกวาก่อนเข้าร่วมโครงการ แสดงว่า
หน่วยสหกรณ์นิคมมีส่วนของหนี้สินมากเกินไป มีหนี้สินสูงกว่าอัตราส่วนมาตรฐาน
และจากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินแสดงให้เห็นว่าหน่วยสหกรณ์นิคม
สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดีขึ้นกว่าในช่วงก่อน
เข้าร่วมโครงการ ถึงแม้จะเห็นได้จากสหกรณ์มีสภาพคล่องในการดำเนินงานดีขึ้น
ทำให้หน่วยสหกรณ์นิคมลดความเสี่ยงทางการเงินลงได้มาก สภาพการเป็นหนี้
เมื่อวิเคราะห์อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนของหน่วยสหกรณ์นิคมแล้วปรากฏว่ายังมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลไม่น่าพอใจ เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานของหน่วยสหกรณ์นิคมในกลุ่มเดียวกัน แต่ผลก็ขึ้นกว่าเดิมคือ สหกรณ์มีสภาพการเป็นหนี้ลดลงกว่าในช่วงก่อนเข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม จากการวิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพก็เช่นกัน คือ เมื่อมีสมาชิกบางส่วนที่เข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคมแล้ว ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เพิ่มขึ้นกว่าเดิม แต่อย่างไรก็ตามเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานในกลุ่มเดียวกันแล้ว จึงเป็นผลที่น่าพอใจ สำหรับกำไรสุทธิของหน่วยสหกรณ์นิคมนั้น ตั้งแต่เริ่มแรก หน่วยสหกรณ์นิคมมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะหลังจากเข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคม ทำให้กำไรสุทธิเพิ่มขึ้นในอัตราที่เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม เมื่อเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานแล้วก็ยังสูงกว่าของหน่วยสหกรณ์นิคมในกลุ่มเดียวกัน จึงเป็นที่น่าพอใจ แต่อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เมื่อหลังจากเข้าร่วมโครงการของหน่วยสหกรณ์นิคมแล้ว อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นอัตราที่ต่ำกว่าเดิม เนื่องจากสมาชิกบางส่วนต้องลดเนื้อที่ปลูกมันสำปะหลัง ไปปลูกยางพารา ซึ่งขณะนี้ยังไม่ได้รับผลผลิต แต่อย่างไรก็ตามอัตรานี้ก็ยังอยู่สูงกว่าอัตราส่วนมาตรฐานของหน่วยสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งผลเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งจากข้อสรุปข้างต้นแสดงว่าหน่วยสหกรณ์นิคมมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้า

ปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จนั้นพอจะกล่าวเป็นข้อ ๆ

ได้ดังนี้

1. สหกรณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากคณะกรรมการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ตลอดจนสมาชิกของสหกรณ์ ไม่ว่าจะเป็นคานการส่งเสริม การประสานงาน การบริการแก่สมาชิก ตลอดจนการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกของสหกรณ์
2. สหกรณ์มีทุนดำเนินงานสูงขึ้น ถึงแม้ว่าบางส่วนจะเป็นเงินกู้ แต่ก็ยังเป็นเงินกู้ออกเปี้ยตัว จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
3. สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจซื้อ ที่ทำกับสมาชิกสูง โดยการนำปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืชมาจำหน่ายให้กับสมาชิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สมาชิก กรรมการและเจ้าหน้าที่ ตลอดจนพนักงานผู้ควบคุม
ที่มีความเสี่ยสละ และสมัครสมานสามัคคีขึ้น

5. สหกรณ์ได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการ จากเจ้าหน้าที่
ส่งเสริมสหกรณ์เป็นอย่างดีในเรื่อง เร่งรัดหนี้สิน การตรวจสอบการให้เงินกู้
การใช้เงินกู้ การให้การศึกษอบรมทางสหกรณ์

ถึงแม้ว่าสหกรณ์จะพัฒนาจนสามารถที่จะเรียกว่า ประสบความสำเร็จ
แต่สหกรณ์ก็ยังมีข้อบกพร่อง และข้อผิดพลาดอยู่บางบางส่วนถึงแม้ว่าสหกรณ์หาทาง
แก้ไข ซึ่งพอจะสรุปปัญหาเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์จำหน่ายสินค้าหลักเพียงไม่กี่ชนิด คือ
ปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืช วิธีสหกรณ์ควรแก้ไขคือ ควรจะหาสินค้าอื่นมาจำหน่าย
เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ตกอยู่กับสหกรณ์
2. การบริหารจัดการและการวางแผนงานของสหกรณ์ จะเห็นได้ว่า
แผนงานของสหกรณ์ จะกำหนดเป็นแผนระยะสั้นเพียงปีเดียว ซึ่งงานบางอย่าง
ต้องการความต่อเนื่อง
3. การให้สมาชิกเข้าร่วมในโครงการ สหกรณ์มุ่งแต่โครงการนั้น
โครงการเดียว โดยไม่ไคพิจารณาโครงการรอง เช่น การปลูกยางพารา คัด
ใช้เวลานานจึงจะได้รับผลผลิต ดังนั้นในช่วงการรอผลผลิต สมาชิกสหกรณ์จะ
ขาดรายได้ เพราะไม่มีอาชีพเสริม เป็นผลให้สหกรณ์มีผลการดำเนินงานไม่ดี
เท่าที่ควร
4. การขาดการแนะนำในการใช้เงินกู้แก่สมาชิก ทำให้สมาชิกไม่
มีการจัดสรรเงินกู้ไปใช้จ่ายอย่างถูกต้อง เป็นผลให้ขั้นตอนการปลูกพืชตามโครง
การไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ธุรกิจซื้อ สหกรณ์ควรจัดหาวัสดุอื่น ๆ ที่จำเป็นในการประกอบ
อาชีพทางการ เกษตรมาจำหน่ายให้สมาชิก เพื่อผลประโยชน์และกำไรจะได้เป็น
ของสหกรณ์และมีผลถึงสมาชิกในการปันส่วนปลายปี ซึ่งสหกรณ์ต้องอธิบายให้สมาชิก
เข้าใจ นี่เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การจัดการ และการวางแผน สหกรณ์ควรจะกำหนดแผนงานในระยะยาว เพื่อจะดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานได้ เนื่องจากมีเวลามากพอในการแก้ไข แต่ทางที่ดีมีสหกรณ์ควรกำหนดทั้งแผนงานระยะสั้นและระยะยาวควบคู่กันไป เพราะงานบางอย่าง แผนงานระยะยาวอาจไข้ไม่ได้

3. การให้สมาชิกเข้าร่วมโครงการที่สหกรณ์ส่งเสริม เช่น โครงการปลูกยางพารา ซึ่งกว่าสมาชิกจะได้รับผลผลิตของไข้ระยะเวลานาน 4-5 ปี เป็นผลให้ช่วงรอกดการผลิตสมาชิกไม่มีรายได้สหกรณ์ควรหาอาชีพเสริมมาให้สมาชิกทำเพื่อสมาชิกจะได้มีรายได้ตลอดทุกปี

4. สหกรณ์ควรชี้แจงให้คำแนะนำแก่สมาชิกในการจัดสรร ไข้เงิน ฐึ้สมาชิกถูกไปจากสหกรณ์ใหม่การไข้เงินถูกไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์มากที่สุด เป็นที่คินของสมาชิกที่ว่า "เข้าร่วมโครงการเพราะไข้เงิน" แล้วถูกเอาเงินไปไข้ประโยชน์ผิดเป้าหมาย อันจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาอีกมาก เช่น สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้ ไม่มีผลผลิตตามเป้าหมาย ไม่ไคทำการปลูกยางพารา ตามความมุ่งหมายของโครงการหรือตามจำนวนที่กำหนด ซึ่งสหกรณ์ควรตระหนัก ในปัญหาข้อนี้ไคมากเป็นพิเศษ เพราะเป็นแนวทางที่นำไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการไคมากที่เกี่ยว

เอกสารอ้างอิง

- กองสหกรณ์นิคม กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2527. ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2526 แผนการดำเนินงานปี 2527. กรุงเทพมหานคร.
- ก่าพล อกุลวิทย์ และ ชัยวัฒน์ คนจริง. 2526. การดำเนินนโยบายร่วมในการพัฒนาชนบท. วารสารเศรษฐศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 :7-23.
- เกื้อกุล นาสุนีย์. 2529. การประเมินโครงการเลี้ยงสัตว์ร่วมกับปลุกสัตว์ และปลูกพืชของสมาชิกสหกรณ์เช่าซื้อที่ดินในจังหวัดปทุมธานี. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โครงการฝ่ายวางแผน ฝ่ายวางแผนเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2526. โครงการเร่งรัดการปลูกยางพาราทดแทนมันสำปะหลังในเขตนิคมสหกรณ์ ชะแวง กิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง : เอกสารโรเนียว.
- ถวิล เลิศประเสริฐ. 2523. วิสาหกิจสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ถนอมศักดิ์ ศรีลัมพ. 2529. การวิเคราะห์เศรษฐกิจการผลิตยางพารา จังหวัดระยอง ปีการผลิต 2528. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประคิษฐ์ มัชฌิมา. 2523. สังคมวิทยาชนบทและการสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประสิทธิ์ คงยิ่งศิริ. 2527. การวิเคราะห์และประเมินค่าโครงการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การส่งเสริมเอกสารวิชาการ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2525. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดและ
ดำเนินการสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายการพิมพ์มหาวิทยาลัย-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลิขสิทธิ์นิตยสารรายสัปดาห์.

- วินัส พิชาวนิชย์ และ สมจิต วัฒนาชยากุล . 2521. สถิติสำหรับนักสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร . โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สนอง เพ็ชรฉกรรจ์. 2530. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้าย จำกัด . ปัญหาพิเศษ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง .
- เสาวคนธ์ เลือกกาญจนะ . 2527. ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรไชยา จำกัด . ปัญหาพิเศษ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สหกรณ์นิคมวังไทร จำกัด. 2522-2529. รายงานกิจการประจำปี. เอกสารโรเนียว.
- สหกรณ์นิคมป่ายุบใน จำกัด. 2524-2529. รายงานกิจการประจำปี. เอกสารโรเนียว.
- สหกรณ์นิคมชุมแสงจันทร์ จำกัด. 2522-2529. รายงานกิจการประจำปี. เอกสารโรเนียว.
- หน่วยสหกรณ์นิคม ชะแวง 2529. ข้อมูลแสดงฐานะการเงินและภาระดำเนินงานของสหกรณ์นิคม ชะแวง จังหวัดระยอง. เอกสารโรเนียว.
- อภิชาติ เกษปรีชา. 2528. การศึกษาและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ จำกัด ปัญหาพิเศษ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้